Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 230 (13.492).
8 ОКТЯБРЬ 1966 йил
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИ КУНИ ШАРАФИГА

ҚЎРИҚ ЕР ХИРМОНИ

УРГАНЧ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Шовот районидаги Чкалов номли колхознинг Зариф Раматов бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаси азаматлари ўтган йили 80 гектар қўриқ ердан баракали хирмон кўтариб, зўр довруқ қозонган эдилар.

Чўлқуварлар бу йил қўриқ очиш ҳисобига пахта майдонини 100 гектарга етказдилар. Бригада ҳозиргача ҳар гектар ердан давлатга 30 центнердан — жами 300 тонна биринчи сорт пахта сотиб, йиллик планни 20 иш кунида бажарди. Ҳосилнинг ҳаммаси «зангори кема»лар билан йиғиб олинди. Рустам Кўпайсинов, Йўлдош Турсунов ўртоқлар бункерлардан ҳозиргача 70 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар.

ОЛТИ ОЙ ОЛДИН

ДЕНОВ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда 2-«Ҳазорбоғ» подстанциясини монтаж қилиш ишлари тугалланди. Натижада райондаги ҳамма колхозлар арзон электр энергияси манбаига — Тожикистон энергосистемасига уланди. Подстанция ишга тушиши билан колхозлардаги дизель электр станцияларида ишлатиб келинган «С-100» трактор моторлари ва кўплаб эҳтиёт қисмлардан қишлоқ хўжалик ишларида фойдаланиш имконияти туғилди.

Тожикистондаги Бош ГЭСдан келаётган электр энергияси колхозчилар хонадонларида, чорвачилик фермалари ва жамоат жойларида нур сочиб турибди. Ремонт-механика устахоналари ва трактор ҳамда автогаражлардаги оғир ишлар ҳам ана шу арзон электр энергияси кучи билан бажариляпти.

50-механизациялашган колонна коллективи бу мураккаб ишни муддатидан 6 ой олдин адо этди.

А. ХАЛИЛОВ.

ҲОСИЛДОРЛИК ОШАДИ

Бўка районидаги «Гулистон» колхозининг пахтакорлари ҳосил йиғим-теримини уюшқоқлик билан бошлаган эдилар. Улар суръатни кун сайин тезлаштириб, илғорлар сафида маррага етдилар. Давлатга пахта сотиш йиллик плани муваффақиятли адо этилди, 950 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 23,2 ўрнига 23,7 центнердан — ҳаммаси бўлиб 2220 тонна «оқ олтин» териб олинди ва давлатнинг план — закази ошириб бажарилди. Тайёрланган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди.

Колхоз пахтакорлари даладаги ҳосилни чамалаб кўриб, давлатга яна 800 тонна «оқ олтин» сотиш, ҳосилдорликни ўтган йилдагига нисбатан 10,5 центнер ошириб, 31,6 центнерга етказиш ҳақида ваъда беришди.

БУЗЛИКЛАРНИНГ ЖАСОРАТИ

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Биз бу районда шу йилнинг июль ойида бўлгандик. Ўшанда район хўжаликларида машина теримига тузук-қуруқ эътибор берилмаётганини кўргандик ва бу масалани «Совет Ўзбекистони» саҳифасида кўтарган эдик.

Мана, бугун яна Бўздамиз. Ўтган уч ой ичида анча ўзгаришлар юз берибди. Район партия комитетининг биринчи секретари Абдурасул Исмоилов бундай деди:

— Газетанинг танқиди бизга катта туртки бўлди. Ишни қайта қурдик.

Район механизаторлари жасорат кўрсатиб ишладилар ва машина терими планини Андижон областида биринчи бўлиб бажардилар. «Зангори кема»лар бункеридан 6 минг тоннадан зиёд пахта тўкилди.

А. ҚУРОНБОЕВ.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК ТУЙҒУСИ

ПРАВДА

Россия ва Қозоғистоннинг уч ярим миллиард пуддан ортиқ ғалласи, Украинанинг метали ва кўмири, Ўрта Осиё пахтаси, коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтиришга ҳар бир иттифоқдош республика қўшаётган меҳнат ҳиссаси кўп миллатли социалистик Ватанимиздаги барча халқларнинг ифтихори ва шон-шуҳратидир. Беш йиллик учун биргаликда олиб борилаётган курашда уларнинг иқтисодий ва маданий алоқалари тағин ҳам чуқурлашиб ва мустаҳкамланиб бормоқда, уларнинг ғоявий ва сиёсий бирлиги кучаймоқда.

Халқларнинг иноқлашуви ва яқинлашуви коммунистик қурилишга хос қонуний процессдир. Бизнинг партиямиз улуғ Ленин васиятларини амалга ошира бориб, миллатлар ўртасидаги алоқаларни тобора яқинлаштирувчи, миллатларнинг қўшилувига олиб борувчи ҳамма ишларни қўллаб-қувватламоқда. Ленинча миллий сиёсат миллатларнинг равнақ топишини улардан ҳар бирининг ижодий кучларини ривожлантириш йўли билангина эмас, шу билан бирга социалистик интернационализм принциплари асосида бошқа қардош халқларнинг тажрибаси ва ёрдамидан ҳар томонлама фойдаланиш йўли билан ҳам таъминлаб беради.

КПСС XXIII съезди барча совет кишиларини пролетар интернационализми ғоялари руҳида, СССР халқларининг қардошлиги ва дўстлигига садоқат руҳида тарбиялаш зарурлигини янги куч билан таъкидлади, партия социалистик миллатларни жипслаштириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилар экан, мамлакатимиз меҳнаткашларида ягона оиланинг фарзандлари эканликларини ҳис қилиш туйғуларини, ватанпарварлар ва интернационалистларга хос энг яхши фазилатларни қунт билан ривожлантириб келмоқда. Интернационал тарбия партиянинг миллий муносабатлар соҳасидаги энг муҳим вазифаларидан биридир.

Совет турмушининг бутун тузуми бу вазифани муваффақиятли ҳал этиш учун қулай шарт-шароитлар вужудга келтириб беради. Турли миллатларнинг меҳнаткашларини ягона мақсадлар ва манфаатларгина яқинлаштириб, маънавий жиҳатдан иноқлаштириб қолмасдан, шу билан бирга умумий кундалик юмушлар ва ишлар, Ватан бахт-саодати йўлида қилинаётган меҳнатдаги доимий жонли алоқалар ҳам уларни яқинлаштирмоқда ва иноқлаштирмоқда. Масалан, Қозоғистон Магниткаси, Братск ГЭСи, қўриқ ерлар, кўпдан-кўп қурилишлар ва корхоналар интернационал тарбиянинг ажойиб мактаби бўлиб қолди. Бу ерларда кўпгина миллатларнинг фарзандлари бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилмоқдалар. Қардош республикалар ишчилари ва колхозчиларининг социалистик мусобақаси ҳамкорлик, ўзаро ишонч ва ҳамжиҳатликни ривожлантиришга ёрдам бермоқда.

Интернационал тарбия идеология ишининг барча форма ва воситаларидан омилкорлик билан фойдаланишни талаб этади. Асосий вазифа шундан иборатки, оммага ленинча миллий сиёсатнинг негизлари, социалистик интернационализм ғоялари ва принциплари чуқур тушунтириб борилсин, ана шу ғоялар ва принциплар СССР халқларининг дўстлиги ва ўзаро ёрдамида ёрқин мужассамлашганлиги ишонарли қилиб кўрсатиб берилсин. Мамлакатдаги тўғри миллий ўзаро муносабатларнинг аҳамиятини ҳар бир совет кишиси равшан англаши, унга ўз халқининг ҳам, Совет Иттифоқидаги бошқа барча халқларнинг ҳам манфаатлари баббаравар азиз, яқин ва тушунарли бўлиши муҳим ишдир.

Меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялаш учун партия ташкилотлари кўп иш қилмоқдалар. Яқинда Фрунзеда бўлиб ўтган ва КПСС XXIII съезди қарорлари асосида халқлар дўстлиги ва социалистик интернационализм ғояларини пропаганда қилиш масалаларини муҳокама қилган республикалараро семинарда партия ташкилотлари қилган бу иш умумлаштирилди. Украинада, Белоруссияда, Болтиқ бўйи республикаларида ва бошқа кўпгина республикаларда ўтказилаётган лекциялар, суҳбатлар дўстлик кечаларида интернационализм темаси муносиб ўрин олган. Бир қанча шаҳарлардаги дўстлик уйлари ва университетлари самарали ишлар қилмоқда; Октябрнинг 50 йиллигига тайёргарлик муносабати билан махсус лекторийлар вужудга келтирилмоқда. Миллий маданиятларнинг кунлари, ҳафталиклари ва ўн кунликлар традиция бўлиб қолганлиги, ишлаб чиқариш тажрибаси, фан ва техника муваффақиятлари баҳам кўрилаётганлиги, биргаликда назарий семинарлар, халқ байрамлари, революцион, меҳнат ва жанговар шуҳрат жойларига ёшларнинг юришлари ўтказилаётганлиги — интернационал алоқаларнинг ана шу ва бошқа кўпгина формалари барча миллатларга мансуб бўлган совет кишиларида қардошлик туйғуларини мустаҳкамламоқда.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида миллий муносабатлар ривожланиб бораётганлиги муносабати билан халқлар дўстлиги ва социалистик интернационализм ғояларини пропаганда қилишнинг аҳамияти тағин ҳам кўпроқ ошади. Бу ишнинг кўламини бутун чоралар билан кенгайтириш ва савиясини ошириш зарур.

Адабиёт ва санъат интернационал тарбиянинг таъсирли кучидир. Янги турмуш учун курашда халқларнинг дўстлиги ва ўзаро ёрдами, турли миллат кишилари ўртасидаги илгари мисли кўрилмаган қардошларча муносабатлар — ёзувчилар ва рассомлар учун, кино, театр ва музика арбоблари учун ғоят олижаноб ва кенг қамровли мавзудир! Матбуот саҳифаларида, радио ва телевидение эшиттиришларида ҳам социалистик интернационализм ғоялари пропагандасига катта ўрин берилиши лозим. Масалан, Ўзбекистонда чиқадиган «Правда Востока» газетасининг тажрибаси бундай пропаганда учун матбуотнинг қандай катта имкониятлари борлигини кўрсатиб турибди. Советлар элининг турли бурчакларидан юборилган ватанпарварларнинг мактубларида, иттифоқчи республикалар раҳбарларининг мақолаларида, қардош халқлар вакилларининг Тошкентга бераётган беғараз ёрдами тўғрисидаги очерк ва репортажларда газета мамлакатимиз меҳнаткашларининг интернационал дўстлиги кучини яққол тасвирлаб бермоқда.

Совет кишиларида социалистик интернационализм принципларига содиқликни мустаҳкамлаш — миллатчилик ва шовинизмнинг ҳар қандай кўринишлари ва сарқитларига муросасизлик билан қарашни кучайтириш демакдир. Лекин баъзан ана шундай сарқитлар, хўжалик ва маданий қурилишнинг амалий масалаларини ҳал этиш вақтида миллий маҳдудлик ва чекланганлик тенденциялари учраб турибди. Айрим жойларда у ёки бу республиканинг муваффақиятларини пропаганда қилишга бир томонлама ёндошилмоқда: республиканинг иқтисодий ва маданий тараққиётини тўғри таъкидлаш билан бирга бошқа халқлар қардошлик ёрдамининг аҳамияти уқтириб ўтилмайди. СССРдаги барча халқларнинг манфаатларини кўзлаб, иттифоқдош республикалар ўртасидаги хўжалик алоқаларини янада мустаҳкамлашни ва такомиллаштиришни кўзда тутувчи, иқтисодий ислоҳот амалга оширилаётган ҳозирги пайтда маҳаллийчилик тенденциялари айниқса зарарлидир. Меҳнаткашларда умумдавлат манфаатларини чуқур англаш ҳиссини ва шу билан бирга ҳар бир халқнинг миллий хусусиятларига сезгирлик ва эътибор билан қараш, унинг энг яхши, прогрессив традициялари ва маданий бойликларини ҳурматлаш ҳиссини тарбияламоқ керак.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига тайёргарлик меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни янада кучайтириш, мамлакатимиз халқларининг социалистик бирдамлигини янада мустаҳкамлаш белгиси остида ўтиши лозим. Мамлакатимиз халқлари ўзларининг дўстлиги, бирлиги ва Коммунистик партия теварагида жипслиги билан кучлидир. Ана шу буюк дўстликка, социалистик интернационализмнинг ленинча ғояларига садоқат миллион-миллион коммунизм бинокорлари турмуши, меҳнати ва курашининг бузилмас қонунидир.

(7 сентябрдаги бош мақола).

ҚУВОНЧЛИ ХАБАРЛАР

● Фарғона областининг меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ходимлари куни байрами арафасида давлатга узум сотиш планини Ўзбекистонда биринчи бўлиб бажардилар. 8,5 минг тоннадан кўпроқ узум сотилди. Бу эса, йиллик топшириқда кўзда тутилганидан анча ортиқдир.

● Зарафшон водийсида узоқ сақланадиган кузги қовун ва тарвуз йиғиштириб олинмоқда. Пастдарғом районидаги колхозлар истеъмолчиларга 10 минг центнердан кўпроқ полиз маҳсулотлари жўнатиб, маҳсулотнинг ана шу тури бўйича топшириқни ошириб бажардилр, Нарпай, Каттақўрғон, Иштихон ва Хатирчи районларидаги хўжаликлар ҳам тарвуз ва қовун сотиш планларини муддатидан илгари бажариб қўйдилар.

● Хоразм областидаги ихтисослаштирилган хўжаликлар давлатга шоли сота бошладилар. Ал-Хоразмий номли совхоз Хонқа тайёрлов пунктига биринчи бўлиб шоли топширишга киришди. 1966 йилда бу хўжаликда ана шу экин майдони Амударё ерларини ўзлаштириш ҳисобига 450 гектардан зиёд кўпайди. Ҳар гектар ердан 30 центнердан ёки ўтган йилдагига нисбатан 3,4 центнер кўп ҳосил олинмоқда. Бир центнер маҳсулотнинг таннархи 6 сўмга камайтирилди.

Гурлан районидаги «Янгиобод» ва «Коммунизм» колхозлари ҳам қабул пунктларига янги шоли ҳосили ортган карвонларни жўнатди.

Фото лавҳалар

Орджоникидзе районидаги «Правда» колхозининг Убайдулла Қурбонов бошлиқ бригадаси пахтакорлари хўжаликда биринчи бўлиб давлатга пахта сотиш йиллик планини бажардилар. Суратда: колхознинг бош агрономи Абдулла Юнусов ва бригадир Убайдулла Қурбонов ўртоқлар бригада хирмонида.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Учқўрғон районидаги Ленин номли совхоз механизаторлари ҳар бир машина билан кун сайин кўпроқ пахта териш учун интиляптилар. Суратда: бўлим механиги Рашид Аблязов ва 4-бўлимдаги коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Турдиали Усмонов ўртоқлар машина теримига ажратилган участканинг аҳволини текшириб кўрмоқдалар.

И. Эмиров фотоси.

КАТТА ЙЎЛДА

Бир марта бўлса ҳам пахтанинг машаққатларини тортган, унга пешана терини тўккан, биринчи очилган пахтани топиб чеккасига таққан одам борки, шу кунларда ўзига қайта-қайта ҳисоб беради. Терим тақдирини ўйлайди. Даладаги ҳосилни ҳавойи жаҳон мана шундай очиқ бўлган илиқ-иссиқ кунларда йиғиштириб олиш учун нима қилдим-у, яна нима қилишим керак, пахта планини бир кун олдин бўлса ҳам вақтлироқ бажариш учун нима етишмайди-ю, нима камчилигим бор, дейди. Кечалари уйқуси келмай маълумотни таҳлил қилиб, рақамларнинг мағзини чақиб, ҳисоб-китоб қилиб чиқади. Эртани ўйлайди. Пойгада олдинга ўтиб олишга ошиқади.

Район партия комитетининг бюро аъзолари ҳам ҳар куни шу ҳақда ўзимизга қайта-қайта ҳисоб берамиз. Йўл қўйилган камчиликни қадамба-қадам тузатиб борамиз. Бусиз терим суръатини кўтариб бўлармиди! Мана, бир мисол. Бултур машина терими плани бажарилмай қолди. Сабаби нима? Кўпгина хўжаликларимизда далалар текис бўла туриб, пахтаси машинада терилмади. Бу хўжалик раҳбарлари машина теримининг иқтисодий ва сиёсий аҳамиятига тушуниб етишмади, ёрдамчиларга кўз тутишди. Оқибатда дўппи тор келган пайтда шаҳардан тўрт минг ёрдамчи чақиришга мажбур бўлдик. Уларни ўзларининг зарур ишларидан, ўқишларидан қолдирдик. Бунинг устига 200 минг сўмга яқин харажатга йўл қўйдик.

Бу йил район партия комитети хўжалик раҳбарлари олдига «тоқайгача, ҳашарчиларга қарам бўлиб қоламиз, уларга сарфланаётган маблағларга машина сотиб олсакчи!» деган масалани кўндаланг қўйди. Шундай қилиб, баҳорда 71 та янги машина сотиб олинди. Шунга яраша терим мавсумигача механик-ҳайдовчилар тайёрланди.

Мана, энди машиналар терим суръатига суръат қўшяпти. Шу йили сотиб олинган 71 та машина тўрт минг эмас, 5 минг ёрдамчининг ўрнини босяпти. Райондаги 167 та машина билан ҳар куни 500 тоннадан ошириб пахта териб олинаётир, қўлда терилган кунлик пахта эса 900 тоннага етяпти. Шундай қилиб ёрдамчиларсиз бир неча кундан бери 3 процентдан ошириб пахта тайёрланмоқда.

Марра — сентябрь ойида пландаги пахтанинг 50 процентини хирмонга чиқариш эди. Шунга муваффақ бўлдик. Энди 20 октябргача йиллик планни бажариш ниятини кўнгилга тугиб қўйдик. Бунинг учун ҳамма имкониятлар бор. Ҳали машина кирмаган қарийб 5 минг гектар пахтазоримиз бор. Бу бир ҳафта, ўн кун 3-3,5 процентдан пахта сотиш имконини беради. Кейинги ўнкунликда эса суръатни 2 процентдан пастга туширмаслик тадбирларини кўраётирмиз.

Машина — жон роҳати эканини, терим тақдирини деҳқон қўлига тутқазиб қўйишини, мавсумни қисқартиришини, у давлатга ҳам, хўжаликка ҳам қанча фойда келтиришини кўриб турибмиз Бултур машина терими планини 70 процент ҳам бажармаган «Коммунизм» колхози пахтакорлари бу йил бир неча кун ичида, сентябрдаёқ бу планни бажариб қўйишди. Ҳозиргача дарғалар хирмонга бултургидан 700 тонна кўп пахта тўкишди. Улар машина терими планини икки баравар бажариш мажбуриятини олишди. «Коммунизм» колхози давлатга пахта сотиш йиллик планини адо этиш бўсағасида турибди. Бу хўжаликда кунлик пахта тайёрлаш суръати 5,5-6 процентгача кўтарилди. Шундан 3,5 проценти машиналар бункеридан тўкилди. Деҳқонлар илгари бунақасини кўришмаган эди.

Куйбишев номли колхозда ҳам бултур машина терими плани барбод берилган эди. Бу йилчи? Эрта-индин машина терими плани бажарилади. Кейинги кунларда машиналар бункеридан бу колхоз механизаторлари 70 тоннадан пахта тўкишяпти. Бу, машина терими планининг 10 процентини ташкил этади. Ёки бошқача айтганда, бу колхозда ҳар куни машиналар билан қўлда терилгандан 2 баравардан зиёд пахта тайёрланмоқда. Мана машина нималарга қодир!

Район механизаторлари бу йил ҳар бир машина ҳисобига 85 тоннадан жами 14.000 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олишди. Ҳозиргача план бўйича машинада териладиган пахтанинг деярли учдан икки қисми хирмонга тўкилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан машиналар билан қарийб 2 минг тонна кўп пахта териб олинди. Кунлик суръат эса 2 баравар юқори бўлаётир. Район партия комитети бу суръатни бўшаштирмаслик учун тегишли тадбирлар кўрмоқда.

К. АБДУЛЛАЕВ,
Боғдод район партия комитетининг биринчи секретари.

● Боёвут районидаги «Коммунизм» колхозининг механизаторлари Улуғ Октябрь байрами шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб юксак меҳнат унумдорлигига эришяптилар. Механизаторлар мусобақасида моҳир механик-ҳайдовчи Раҳмонали Бурҳонов пешқадамлик қиляпти. У, «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли машина бункеридан ҳар куни 18-20 тоннадан пахта тўкяпти. Раҳмонали Бурҳоновнинг ҳозиргача терган пахтаси 200 тоннадан ошиб кетди.

● Ленин районидаги Ильич номли колхознинг механизатори Ҳофиз Полвонов ҳозир Мирзачўлдаги «Андижон» совхозида ишлаётган донгдор механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажонов бултур бошчилик қилган бригадага раҳбарлик қиляпти. Ҳафиз ўз устози ва дўстининг ўрнини эгаллаб, 32 тоннага етказиб пахта тўкяпти. Ҳафиз Полвонов ҳозиргача терган пахтанинг миқдори 200 тоннадан ошиб кетди.

● ЗУЛФИЗАР ҚУРБОНОВА АНДИЖОН РАЙОНИДАГИ КАРЛ МАРКС НОМЛИ КОЛХОЗДА КУПМИНГКИЛОГРАММЧИ ТЕРИМЧИЛАР ҲАРАКАТИНИНГ ТАШАББУСКОРЛАРИДАН ҲИСОБЛАНАДИ. БУЛТУР У ХИРМОНГА 10 ТОННА ПАХТА ТЕРИБ ТУККАН ЭДИ. БУ ЙИЛ ЭСА 12 ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТЕРИШ ҲАҚИДА СУЗ БЕРГАН. ЎРТОҚ ҚУРБОНОВА ҲАР КУНИ 220-240 КИЛОГРАММДАН ПАХТА ТЕРИБ, ЮКСАК МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИГА ЭРИШЯПТИ. УНИНГ ҲОЗИРГАЧА ТЕРГАН ПАХТАСИ 9 ТОННАГА ЕТАЙ ДЕБ ҚОЛДИ.

БУНКЕРДАН 3000 ТОННА

Жиззах районидаги «Москва» колхозининг механизаторлари терим суръатини кучайтиришда жуда катта роль ўйнаяптилар. Улар пахтазорда 50 та «зангори кема»ни жавлон урдириб, кун сайин кўпроқ пахта теришга эришяптилар. Ҳозиргача агрегатлар бункеридан 3 минг тоннадан ортиқ пахта тўкилди ва бу соҳадаги план ошириб адо этилди. Файзи Тошпўлатов, Эшонқул Туробов, Жаббор Раҳмонов ва Ўрол Азизхонов ўртоқлар каби илғор механик-ҳайдовчилар 90-105 тоннадан «оқ олтин» теришди.

УЛКАН ХИРМОНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1966 йил 7 октябрга бўлган

М А Ъ Л У М О Т

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан буён, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта, бешинчи стун — мавсум бошидан буён.

Қашқадарё	2,31	79,56	3,84	91,36
Тошкент	2,83	76,07	3.29	90,24
Сурхондарё	2,62	67,20	2,63	70,76
Бухоро	2,62	62,58	3,91	72,92
Самарқанд	3,01	62,54	3,93	58,26
Фарғона	2,60	58,36	3,34	57,75
Андижон	2,92	57,64	4,09	59,63
ҚҚАССР	3,35	53,89	3,83	40,61
Сирдарё	3,45	52,59	4,08	61,79
Хоразм	3,00	42,59	2,60	23,84
Республика бўйича	2,89	60,07	3,62	61,83

МАТБУОТ, РАДИО ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕ ХОДИМЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШ-СЕМИНАРИ

3-7 октябрда матбуот, радио ва телевидение ходимларининг кенгаш-семинари бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлими мудирининг ўринбосари Т. К. Куприков «КПСС XXIII съезди қарорлари асосида матбуот, радио ва телевидениенинг вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Кенгаш қатнашчилари «Правда» газетаси бош редактори М. В. Зимяниннинг «Газета — партия иши ленинча услубининг актив пропагандисти», «Известия» газетаси бош редактори Л. Н. Толкуновнинг «Меҳнаткашларни ахлоқий тарбиялаш проблемалари ва матбуот», СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Радиоэшиттириш ва телевидение комитети раиси Н. Н. Месяцевнинг «КПСС XXIII съезди қарорларини бажариш соҳасида радио ва телевидениенинг иши тўғрисида», ТАСС бош директори Д. П. Горюновнинг «Информация ва халқни идеологик тарбиялашда унинг роли», СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Матбуот комитети раиси Н. А. Михайловнинг «Мамлакатда нашриёт ишини янада ривожлантириш ва матбуотнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш чоралари тўғрисида», «Новости» матбуот агентлиги правлениеси раиси Б. С. Бурковнинг «Новости» матбуот агентлигининг иши тўғрисида», «Сельская жизнь» газетаси бош редактори П. Ф. Алексеевнинг «Қишлоқ меҳнаткашининг меҳнати, турмуши, маданияти масалалари — газетанинг етакчи темаларидир», «Экономическая газета» бош редактори А. Ф. Румянцевнинг «Иқтисодий ислоҳот шароитида инсонни тарбиялашда газетанинг роли», «Комсомольская правда» газетаси бош редактори Б. Д. Панкиннинг «Ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш проблемалари», «Красная звезда» газетаси бош редактори Н. И. Макеевнинг «ҳарбий — ватанпарварлик тарбиясининг баъзи масалалари» тўғрисидаги докладларини ҳам тингладилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети бўлим мудирларининг ўринбосарлари В. А. Карлов, В. В. Кортунов, О. Б. Рахманин ва бошқа ўртоқлар нутқ сўзладилар.

5—6 октябрда секцияларда иш олиб борилди. Бу секцияларда матбуот, радио ва телевидение фаолиятини янада яхшилаш ва такомиллаштириш, КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун курашда, коммунистик қурилишда уларнинг ролини ошириш масалалари муҳокама қилинди.

Кенгаш-семинарда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари П. Н. Демичев нутқ сўзлади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми 5 октябрда корхоналарни, темир йўл станцияларини, муассасаларни ва иттифоқ ташкилотларига бўйсунган бошқа объект ҳамда ташкилотларни жуда катта хизмат кўрсатган давлат ва жамоат арбоблари номига қўйиш тартибини ўзгартириш тўғрисида Фармон чиқарди.

Фармонда бундай дейилади: иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари корхоналар, темир йўл станциялари, муассасалар ва иттифоқ ташкилотларига бўйсунган бошқа объект ҳамда ташкилотларга жуда катта хизмат кўрсатган давлат ва жамоат арбоблари номини берадилар, ана шу корхона ва объектлар қайси министрлик ва қайси бошқарманинг ихтиёрида бўлса, бу тўғрида дастлаб уларга хабар қилинади, деб белгилансин. (ТАСС).

ПАРТИЯ ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИДА

СИЁСИЙ ТАРБИЯЧИ

Жданов номли колхоз аста-секин қолоқликдан чиқиб, Хазорасп районининг пешқадам хўжаликлари сафига қўшилди. Пахта ҳосилдорлиги йилдан-йилга ошиб, бултур 1.020 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан кўпроқ «оқ олтин» йиғиб олинди.

Хўжаликда ҳамма тармоқлар комплекс ривожланяпти. Чорвачилик рентабелли бўлиб қолди. Мева, сабзавот ва полиз маҳсулотлари сероб етиштирилиб, анча даромад олинди.

Коллектив хўжалик экономикасини юксалтиришда колхоз партия ташкилотининг етакчилик, ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий иши ғоят муҳим роль ўйнаганлиги шубҳасиз. Партия ташкилоти қишлоқ хўжалик экономикасига чуқурроқ кириб бориб, ишлаб чиқаришнинг муҳим масалаларини ҳал этишда жўшқин фаолият, катта ташаббус кўрсатмоқда.. Ташкилот ҳисобидаги 80 коммунист — колхоз ишлаб чиқаришининг ҳақиқий жонкуярлари, жанговар ва авангард кучдир.

Партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида колхоз экономикасининг туб масалаларига жиддий эътибор берилди. Ташкилот секретари Исмоил Рўзибоев қилган ҳисобот докладида ва нотиқларнинг сўзларида иқтисодий анализлар кенг ўрин олди.

— Хўжалик соҳасидаги барча ютуқлар меҳнат аҳли ғайрати ва жасорати самараси эканлиги ҳаммага равшан. Бу ғайрат ва жасорат ўз-ўзидан туғилмайди. Улуғ мақсад ва илҳомбахш ғоялардан руҳланган кишиларгина буюк ишларга қодирдирлар. Партия ташкилоти сиёсий раҳбар ва ғоявий тарбиячи ҳисобланади. Бугунги ҳисобот йиғилишимизда партия ташкилотининг сиёсий тарбиячи сифатидаги фаолиятини чуқурроқ таҳлил қилсак мақсадга мувофиқ бўларди, — деди коммунист М. Матқурбонов.

Сўнгра у сўзини давом эттириб, оммавий-сиёсий иш олиб боришда партия ташкилоти катта активга эга эканлигини айтди. Икки агитпункт, дала шийпонлари — оммавий-агитация маркази. 69 агитатор бор. Ишчан ва ташаббускор агитаторлар ишлаб чиқаришда шахсий ибрат кўрсатиб, жанговар сўз билан кишилар қалбига илҳом бағишламоқдалар. Лекин, номигагина агитатор ҳисобланиб, ўз бурчини оқламаётган, ишлаб чиқаришда қолоқликка кўникиб қолган айрим коммунистлар ҳам учрайди. КПСС аъзоси Н. Жуманазаров ўз устида ишламай қўйган, сиёсий савияси паст. У меҳнатда ҳам ҳамма билан бир сафда бормаётир, иш нормаларини бажармаётир. Бу — коммунист деган улуғ номга иснoддир!

Коммунист А. Худойберганов сўзга чиқиб, коммунистларнинг бир қисми сиёсий ўқишга жалб қилинмаганлигини, Ш. Оллоберганов, Б. Ортиқова каби коммунистлар ўзларининг сиёсий билимларини оширишга эътибор қилишмаётганлигини айтди. Бундай кишилар меҳнатда ҳам ғайрат ва ташаббус кўрсатмаётирлар.

Сут соғувчи Гавҳар Раҳимова ферма коммунистларининг меҳнати ва ўқиши ҳақида гапирди. Ғоявий чиниқиш ва билимларини оширишда намуна кўрсатаётган коммунистлар мусобақада ҳам олдинги сафда. Афсуски, ўз устида қунт билан ишламаётган, жамоат ишларида қатнашмаётган коммунистлар йўқ эмас, уларнинг меҳнатида ҳам самара кам. Нотиқ ўз касбдоши Солия Хўжаеванн танқид қилди.

Музокараларда қатнашган коммунистлар маданият университети ташкил этиш, «Шавкатли меҳнат китоби» таъсис қилиш, клуб ва кутубхона ишини жонлантириш ҳақида фойдали мулоҳазалар баён қилдилар. Янгича никоҳ тўйи, Совет Армияси сафига, пенсияга узатиш каби маросимларни ўтказиш турмушга сингиб бораётганлиги айтилди. Партия ташкилоти янги традицияларнинг тарғиботчиси бўлиши керак.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида пахта йиғим-теримининг муваффақияти, юксак мажбуриятларнинг бажарилиши партия ташкилотининг сиёсий-тарбиявий ишига боғлиқ эканлиги таъкидланди. Йиғилиш қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида коммунистик тарбия ишини кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгилади.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАН — БАЙРАМГАЧА

Фарғона «Облколхозстрой» трестининг азамат бинокорлари тўққиз ойлик қурилиш-монтаж ишлари планини муддатидан илгари бажардилар. Кейинги саккиз ойнинг ўзида 6.190 квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди.

Бинокорлар мактабгача болалар муассасалари, мактаблар қурилишини ҳам жадаллаштираётирлар. Мактаблар қурилиши бўйича йиллик план барвақт бажарилди. 5 та мактаб ўқув йили бошлангунча ўғил-қизлар ихтиёрига берилди. Шундан биттаси планга қўшимча тикланган мактаб биносидир. Фойдаланишга топширилган мактаб хоналарида ҳозир 3.440 ўқувчи таълим-тарбия оляпти.

Клублар қурилиши бўйича йиллик план ҳам адо этиб қўйилди. Поп ва Бағдод районларидаги колхозларда анчагина маданий муассасалар бинолари қурилди. Олтиариқ районида янги касалхона қуришга киришилди.

Улуғ Октябрнинг шонли 49 йиллиги шарафига мусобақани кучайтириб юборган трест коллективи қишлоқларда уй-жой бинолари қуриш йиллик планини байрамгача адо этиш тадбирларини кўрмоқда. Яна 3 минг квадрат метр уй-жой бинолари қурилса байрамга муносиб совға тайёрланган бўлади. Қурувчилар бутун куч ва имкониятларини қишлоқларда кўплаб уй-жойлар қуришга сафарбар этаётирлар.

Уринбой Собиров раислик қилаётган колхозлараро қурилиш ташкилоти байрам олди мусобақасида пешқадамлик қилмоқда. Бу коллектив иккинчи квартал социалистик мусобақасида республика бўйича иккинчи ўринни эгаллаган эди. Қишлоқ қурувчилари ҳозир ҳам зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишмоқда. Қува колхозлараро қурилиш ташкилоти бинокорлари ҳам Октябрь олди мусобақасида илғорликни қўлдан бермаётирлар.

В. ПРИШЧЕПА.

Суратда: Тошкент пайпоқ-трикотаж фабрикасининг илғор ишчиларидан М. Раҳимова (чапда) ва П. Шомуродова ўртоқлар. Улар Улуғ Октябрнинг шонли 49 йиллиги шарафига мусобақани авж олдириб, смена топшириқларини 120-130 процент бажармоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ЧЎЛДА ШАҲАРЧА

Қизил жар массивининг маркази Али-Аулда чорвадорларнинг янги шаҳарчаси бунёд этилмоқда. Бу ерда магазин, ошхона, новвойхона, дорихона, медицина пункти, саккиз йиллик мактаб биноси қурилиб, ишга тушди. Бундан ташқари «Қизил жар» бўрдоқичилик совхози ишчи хизматчилари учун 300 ўринли кенг экранли кино-театр биноси қуриб битказилди.

Ю. РЎЗИМАТОВ,
Хоразм области.

ТОШКЕНТ ГРАНИТИ

«Тошкент» меҳмонхонасига диққат билан назар ташлаган бўлсангиз, унинг пойдевори ва деворидаги безакларга эътибор қилгандирсиз. Улар гранит тоши билан пардозланган. Ойнадек силлиқ ва серкўрк тошлар бинога чирой бағишлаб турибди.

Бу тошлар қаердан келтирилган? Ҳамма гап ана шунда. Меҳмонхона учун ишлатилган гранит тошлари мамлакатимизнинг Европа қисмидаги заводлардан ташиб келтирилган. Улкан иморат тикланаётган вақтларда республикамизда гранит ишлаб чиқарилмасди. Фақат гранит тошларини қидириш бўйича геологик ишлар олиб борилаётган эди.

Республикамизда қурилиш ишлари ҳажми кенгайиб бормоқда. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлиги маҳаллий материаллардан кенг фойдаланиш масаласини ўртага қўйди. Республикамиз қурилишларида Тошкент гранитидан фойдаланишга ана шу тариқа йўл очилди. Тошкент мармар заводининг Бўстонлиқ филиалида гранит тошлардан плиталар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу гранит плиталар Оқтош ва Оқча карьерларидан қазиб олинаётган тошлардан тайёрланяпти. Бўстонлиқда табиий тошлардан йилига 60 минг квадратметр пардозлаш плиталари ишлаб чиқарадиган завод биноси учун пойиҳаси тахт қилиб қўйилди. Гранит тошларни силлиқлайдиган Олмалиқ комбинати фойдаланишга топширилди.

Ўзбекистон ўз гранитига эга бўлиб қолди. Бу гранитдан Тошкент қурилишларида фойдаланила бошланди.

Х. ҚОСИМОВ.

КОРХОНА ЮБИЛЕЙИ

Мўйноқ балиқ консерва заводи коллективи чорак аср давомида 341 миллион банка балиқ консервалари тайёрлаб берди.

Мўйноқ консервачилари бу йил корхонанинг 25 йиллик юбилейини нишонлайдилар. Заводда юбилей олди мусобақаси кучайтириб юборилди. 9 ойлик топшириқ муддатидан илгари бажарилди. Ҳозирнинг ўзида 10 миллион 904 минг банка балиқ консерваси ишлаб чиқарилди. Сентябрь ойида эса 1 миллион 291 минг банка балиқ консервалари тайёрланиб, аҳолига етказиб берилди. Завод ишга тушган биринчи кундан буён баракали меҳнат қилиб келаётган кишилар анчагина. И. Рогачев ўша вақтларда оддий ишчи эди. Ҳозир механик-инженер даражасига кўтарилди. Б. Иброҳимов, Н. Станиславов ўртоқлар ҳам завод ветеранларидан. Улар ўз тажрибаларини ёшларга қунт билан ўргатмоқдалар. Корхонада маҳсулот тайёрлаш ҳажми йил сайин ортиб боряпти. Бу йил камида 15 миллион 50 минг банка балиқ консерваси тайёрлаш учун ҳамма тадбирлар кўрилмоқда.

М. АБДУРАИМОВ.

ПУХТА ҲОЗИРЛИК БИЛАН...

САРИОСИЁ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Район партия ташкилотлари партия маорифи системасида янги ўқув йилига ҳозирлик ишларини асосан тугалладилар. Партия ўқувининг барча звеноларида 1900 киши, шу жумладан 1300 коммунист таълим олади.

Бу йил партия маорифи системасида таълим олувчилар сони ўтган йилдагига нисбатан 200 кишига кўпайди. Булар асосан ёш коммунистлардир.

Бошланғич партия ташкилотлари ва уларнинг секретарлари сиёсий мактабларда шуғулланувчиларни, айниқса синчиклаб танладилар. Бунда ҳар бир тингловчининг сиёсий ва умумий тайёргарлиги, истаги ва хоҳиши ҳисобга олинди. Коммунистлар партия ўқувини янада яхшилаш соҳасида қимматли таклиф ва мулоҳазалар баён этдилар.

Шу нарса диққатга сазоворки, илгари ўз уйида мустақил ишлаб келган коммунистларнинг деярли ҳаммаси бу йил ўз истаклари билан партия маорифининг у ёки бу турига ёзилдилар. Ҳатто Шарғун кўмир конидаги 104-автобаза ёшлари кечки мактабда ўқиётганларига қарамай, марксизм-ленинизм асосларини ўрганиш мактабига қатнашиш истагини билдирдилар.

Бу нарса ёш ишчиларнинг назарий ва сиёсий билимларга бўлган қизиқиши ошиб бораётганлигини кўрсатади. Пенсионер чол-кампирлар учун сиёсий маориф системасига қатнашиш шарт бўлмасада, кекса коммунист-пенсионерларнинг илтимоси қондирилди. Улар учун КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини ўрганиш мактаби ташкил этилди.

Бу йил райондаги колхоз ва совхозларда, муассаса ва корхоналарда 41 та бошланғич сиёсий мактаб, 23 та марксизм-ленинизм асосларини ўрганиш мактаби, 28 назарий семинар ва район партия хўжалик активининг мактаби ташкил этилди.

Сиёсий мактаб ва семинар раҳбарлари учун райком ҳузурида махсус семинар бўлиб ўтди. Бундан ташқари, 2 киши Наманган ва Фарғона шаҳрида бўлиб ўтган пропагандист ва агитаторларнинг республика семинарига бориб келди. Уч пропагандист Урганчда ўтказиладиган методик конференцияга бориб келди.

Сариосиёда партия маорифи системасида янги ўқув йилини бошлаб юбориш учун ҳамма нарса тахт. Бироқ, дарсликлар ва шунга оид китоблар, брошюралар, кўргазмали қуроллар билан таъминлаш иши қониқарсиз аҳволда. Бу нуқсонни бартараф этишда область партия комитети ёрдам берса чакки бўлмасди.

А. ХАЛИЛОВ.

26, ТОНГОТАР

ШУКРУЛЛО

(ДОСТОНДАН ПАРЧАЛАР)*)

V.

Ерни тутган эди гўё тўлғоноқ,
Туғмоқчи бўлгандай янги бир шаҳар.
Афсус шаҳар эмас, обод уйлардан
Тупроқ тепа туғди шу кун илк саҳар.
Уйларнинг ичида ётарди китоб,
Кўл ёзмамни сочиб ўйнарди шамол.
Онамнинг сурати деворда шу тоб
Тебраниб турарди,
кўрдим-у дарҳол,
Оласолиб қайтдим яна изимга.
Ҳатто ўз уйим ҳам шу дам кўзимга,
Ет хонадон каби кўринди ваҳм.
Мен аста юрардим оёқ учида,
Ер ҳам омонатдек кўринди гўё.
Қаттиқ оёқ боссам,
менинг кучимдан
Силкиниб кетгудек туюлди дунё.
Агар эҳтиёткор босмасам қадам,
Остин-устин бўлиб кетгудек олам.
Бизлар йигирманчи аср одами!
Бизда атомларнинг, ахир, кучи бор,
Ақл-тадбир билан ўйлаб қадамни
Босмасак,
Алҳазар, алҳазар зинҳор —
Не бўлур!
Бу замин-замон бир онда
Минг зилзиладан зўр бўлади барбод.
Ҳа, шундай қудрат бор ҳозир инсонда,
Агар шафқат қилса бўлади обод.
Шундай йигирманчи аср одами!

VI.

Лекин,
бу зилзила шундай бир ёвки,
Бас келар на оташ, на қилич, қалқон.
На унда вужуд бор, на қон, на шарпа...
У ҳужум бошларкан тўсат, ногиҳон
Не чора? Наҳотки бўлмаса даво!
Не чора?
Нимага жимсиз одамлар!

VII.

Ёки меровситиб қўйдими ваҳм,
Нега юзингизда бир хотиржамлик?
Нега қадимгидек йўқ ирим-сирим,
Нега атамайсиз тангрига жонлик?
Нега дод солмайсиз одамлар ахир,
Вайрон бўлса ҳамки хонадонингиз?
Ев ўтгандай бўлди бу она шаҳар,
Наҳот ўртанмаса, ахир, жонингиз?
Синган қандилларнинг устида нечун,
Уймалашиб, додлаб кўз ёш тўкмайсиз?
Тошойна, чиннилар бўлса ҳам кукун
Қадим авлодлардек тизза чўкмайсиз?
Нега?!. . . . .

VIII.

Ҳаммаёқ жим!.. Олмадим жавоб.
Гўё ҳамма менга боқар эди жим.
Нечундир кўзларда чақнарди ғазаб,
Бирдан ўлжасига ташланиб, ҳужум —
Бошловчи шер каби боқарди улар.
Назаримда мени минг-минглаб қўллар
Етаклаб борарди.
Қаерга? Нечун?
Тошкентни чарх уриб айландик шу кун.

IX.

Шаҳарни айландим, гўё даҳшатдан
Асар йўқ. Трамвай юрар изида.
Машиналар қатнар. Аммо асфальтдан
Бугун чанг тўзғирди. Куча юзида
Бугун сочилганди ғишту гувала,
Сувлар лойқа эди куйгандек жала.
Бугун чиққан эди юклар йўлкага,
Тайёрланган каби кўчишга ногоҳ,
— Эгалари қани? —
Шу чоқ елкамга
Кимдир қўл солгандек айлади огоҳ,
«Йўқ булар юкини елкаламайди,
Улкаларни кезиб бўлмайди сарсон.
Уз юртида ўзин ғариб демайди,
Ватан ишқи билан
энг бахтли инсон

Узларин ҳис қилур!
Шу ҳис мададдир,
Шу эътиқод билан ишига бандадир.
Давлат халқни ўйлар, халқ-чи, давлатни,
Иков бир-бирига суянчиқ доим.
Ҳеч замон кўрганми бундай қудратни!
Ҳамма қалбда шундай ҳис тўлиқ доим.
Бунга гумон қилсанг ҳар бир уйни кез!
Йўқ, уймас, ҳар қалбнинг ҳисларини сез!

X.

Ҳа, шундай! Нафасни ростла бир фурсат!
Мени айблашга шошилма зинҳор!
Инсонни мадҳ этиш — ваҳший табиат,
Зилзила даҳшатин этишмас инкор!
Узим ҳам тонг олди уйғондим чўчиб,
Зилзила ҳар дилга бир ларза солди.
Уғлим деразадан чиққанди учиб,
Кимдир эшикни ҳам очолмай қолди.
Оналар ковушин пойма-пой кийиб,
Азиз гўдакларин босиб бағрига,
Фақат болаларни бисот деб билиб,
Отилиб чиққанди бирдан ҳовлига.
Кимдир уйғонолмай алахсиради,
Кимдир босирқандай бирдан бақирди.
Қулаётган каби ер остин-устун,
Марҳум онасини кимдир чақирди.
Бирдан юракларни қоплади ваҳма.
— Бу даҳшат олдида бўлишмас таслим.
Шер ҳам ҳужум бошлаш олдидан гоҳо,
Тадбир излаб бир дам қолмайдими жим.
Нсумидлик бошқа, чўчишлик бошқа,
Тарки ватан қилиб кўчишлик бошқа,

XI.

Тўғри гапни айтдинг! Менга қулоқ ос.
Мен ҳам ёзарканман достонни тунда,
Парвона лампамга урилса ноҳос,
Атрофга жовдираб боқардим шунда.
Қайдадир машина гурласа ногоҳ
Коптокдек дил сапчиб кирди сирқироқ,
Ҳовлига югуриб чиқардим баъзан
Чақмоқ чақиб, бўлса момақалдироқ.
Бу бир зийракликми, ё эҳтиётнор —
Бўлишмч? Не десанг ўзинг қил ҳукм.
Жанг чоғида жангчи ухларми зинҳор?
Ғафлат босган бўлар курашда таслим.

XIII.

Яна ҳар кунгидек чиқарди қуёш,
Кастлашгандек ер ҳам силкина берди,
Шувоқлар кўчаркан, кўчаркан бир тош.
Одамлар ҳам олиб супура берди.
Ер узра одамлар юрарди дадил,
Босиб олган каби қайириб шохин.
Гул кўчатлар эндик ҳовлига хил-хил,
Боғбонлар тарарди сўрига токин.
Радио ҳар кунгидек ҳамон сўзларди,
Ахлоқ, мусобақа, тўлганин план.
Лекин бир янгилик қўшилган эди —
Ернинг қимирлашин қилишдек эълон.
Ҳовлига кўчирдим дастгоҳни мен ҳам.
Туни бўйи қилдим очиқ ерда иш.
Олимлар бўлдими қалбимга малҳам,
Васваса солмади ҳар турли миш-миш.
Ана шундай руҳда майни ҳам кутдик,

Мана етиб келди ғалаба куни.
Деворсиз уйларга шиорлар тутдик,
Кўчани безатиб, кутардик уни.
Яна қадаҳларга тўлатилди май,
Йигиту қизларнинг келди алласи.
Афсус, шу шароблар тўла ичилмай,
Бирдан даҳшат билан ер гумбирлаши—
Салют овозига қўшилиб кетди,
Пиёлада чойлар тўкилиб кетди.
Ер асов от каби силкинди, тинди.
Гўё елкасидан силкитди чангни.
Бугун ёв билинмас, табиат билан
Одамларнинг бўлди ғалаба жангги.

XIV.

Қурбонсиз бўлмади, аттанг, бу жанг ҳам.
Кимнидир орадан олиб ҳам кетди.
Зилзила деймиз-ку, баъзи бир одам
Узи том тагида қолиб ҳам кетди.
Бунга зилзиламас, ўзи гуноҳкор,
Ғафлат, кайф остида жилолмай қолди.
Ачинмай бўлурми одамга зинҳор!
Кўплар уйга толди, кимдир ёш олди.
Бир дам сукут чўкди ўртага.
Лекин,
Кимдир бирданига қаҳ-қаҳа урди.
Ва тўсатдан қочди кўтариб фарёд.
Босган уй устида гир-гир югурди.
Аммо ўша онда нималарни ёд —
Қилганди бу одам?
Ҳамма эди лол.
Нечун бу қаҳ-қаҳа, нега бу аҳвол!
Босган уйни солган бу шўрлик уста,
Қаҳ-қаҳ уриб шу кун айрилди ҳушдан.
Бу даҳшат оз каби яна кимнидир
Қўшни маҳаллада айлади нобуд.
Шу куни айрилдик икки кишидан,
Шу кун кўтарилди бирдан қўш тобут.

XVI.

Балли боболарга!
Боболар руҳи,
Шу оқшом қалбимга бўлганди дармон.
Лекин қўшни уйдан келган мунг—йиғи
Дилни ғам ўтида қиларди вайрон.
Шу оқшом қалб билан жанг қилди фикрим,
Гўё йўқдай эди бу дардга даво.
Лекин ҳайрон қилиб мени ўша зум
Кўчада янгради сурнайдан наво.
Жўра йигитларнинг қийқириқ, рақси,
Куйига жўр бўлиб янгради сурнай.
Келин-куёвларнинг кўриниб акси,
Тўй файзи ўйларга бўлди тўлгандай.
Маҳаллани бошга кўтариб шу дам,
Йигитлар қийқириб ўтиб кетарди.
Бу шодлик тўлқини ер гувлашин ҳам,
Зилзила даҳшатин босиб кетарди.

XVII.

Узоқлашиб тинди қўшиқ ва сурнай.
Яна теваракка чўкди жим-жит тун.
Энди зилзила ҳам бутун тингандай —
Қалбимни қоплади шодликдан тўлқин.
Сурнай нимангдир сўзларди гўё,
Қилгандек буларди менга илтижо:
«Шу тупроқда бизнинг мозоримиз ҳам,
Тўю томошамиз, бозоримиз ҳам».
Сурнай хаёлимда янградн ҳамон,
Мардлик ва курашга қилгандек даъват,
Сурнай тинди. Лекин қулоқларимда
Ер-ёр янграгандек туюлди шу вақт:
Куёв йигит уйга келди,
Уйи капа, ёр-ёр,
Келин бола бунга сира —
Бўлма хафа, ёр-ёр.
Куёв йигит моҳир уста,
Сенга янги уй бўлар.
Данғиллама биноларда,
Қўша-қўша тўй бўлар.
Хонанг агар эски бўлса,
Янги қурар ёр-ёр,
Севги уйи вайрон бўлса,
Шўринг қурар ёр-ёр!
Шундай ўтар эди Тошкентда кунлар,
Гоҳ зилзила билан, гоҳ бўлиб тўйлар.

XX.

ЦК биносига разм соламан.
Нечундир олдидан ўтаман секин.
Фақат бир мен эмас, трамвайлардан
Одамлар қарамай ўтмасди лекин.
Ким бўлмасин тўхтаб ўтарди.
Нега?
Ишга шошганлар ҳам тикилар бир зум.
Мени бошлаб келган мақсад, ўй нима?
Хўш, не учун келдим ахир мен ўзим?
Тикиламан...
Бино остонасига —
Машиналар келиб тўхтайди қатор.
Синчиклаб боқаман ҳар хонасига,
Биринчи қаватдан сўнггига қадар.
Иссиқ нафас пуркар ҳар бир дераза,
Ҳамон қадимгидек қатнов, борар иш,
Наҳотки бу ерда бўлмас зилзила!
Жонин ўйлаб булар қилмаса ташвиш!
. . . .
Демак хотиржамлик,
Демак, йўқ хатар!

*) Достон тўласича «Шарқ юлдузи» журналида босилмоқда.

Таниқли олим

Жамоатчилигимиз атоқли ўзбек олимларидан бири — Отабой Эшоновнинг туғилганига 50 йил тўлишини нишонламоқда. Олимнинг ўттиз йил мобайнидаги илмий-педагогик ва ижтимоий фаолияти кўп қиррали, сермазмундир. У 1941 йилда Ленинград юридик институти профессори И. И. Крилцов раҳбарлигида ўзбек олимлари орасида биринчи бўлиб юридик фанлар кандидати илмий унвонига сазовор бўлди. Сўнгра давлатшунослик ва тарих фанлари соҳасида самарали ишлар олиб борди. О. Эшоновнинг илмдаги маҳорати 1951 йилда уни юридик фанлар доктори ва профессори даражасига олиб келди.

У юридик ва тарих фанларининг бир қатор муҳим масалаларига бағишлаб 100 дан ортиқ муҳим асарлар ёзди. Булар орасида Бухорога оид жиддий илмий тадқиқотлар алоҳида ўрин тутади. Чунки Бухоро амирлигининг емирилиши ва Бухоро Халқ Совет Республикасининг барпо этилиши тарихи пухта ўрганилмаган эди. О. Эшонов бу проблемалар устида чуқур иш олиб бориб, оригинал илмий асарлар яратди. Олимнинг «Бухоро хонлигининг ижтимоий-сиёсий тузуми», «Бухоро Халқ Совет Республикасининг вужудга келиши ва унинг давлат тузуми» тўғрисидаги китоблари ва Бухоро Коммунистик партиясининг тарихи тўғрисидаги тадқиқотлари кўп муаммо масалаларни ҳал этиб, янги илмий хулосаларга олиб келди.

Юбиляр қаламн остида Ўрта Осиёда миллий чегараланиш ва Ўзбекистон Совет Социалистик республикасининг тузилишига доир асарлар ҳам босилиб чиқди. Отабой Эшонов бир қанча катта коллектив монографиялар автори ва редакторларидандир. Унинг бошчилигида «Ўзбекистон Совет давлати ва ҳуқуқи тарихи»нинг I—IV китоблари ёзилди. Ўртоқ Эшонов «Ўрта Осиё Халқ Совет республикалари», «СССР даги давлат ва ҳуқуқ тарихи», «Ўзбекистон ССР тарихи», «Ўрта Осиё Коммунистик партиялари тарихи очерклари» каби коллектив асарларни яратишда актив иштирок этмоқда.

Фан доимий қидириш, тарихий фактлар ва материалларни хартарафлама таҳлил қилишни тақозо этади. Бу муҳим қоида О. Эшоновнинг ижодида ёрқин акс этди. Бунинг исботи учун Бухоро революциясига доир асарларини мисол қилиб олайлик. Олим дастлабки китоб ва мақолаларида 1920 йил Бухоро революциясининг характери ва хусусиятларига доир масалаларни умумий тарзда қўйиб, бир қатор масалаларни чуқур ўрганилиши кераклигини кўрсатди. Кейинчалик у Москва ва республика архивларида ишлаб, кўп муҳим ҳужжатларни топиб ўрганиш натижасида масалани кенг таҳлил этишга муваффақ бўлди.

Олим ҳозирги пайтда Ўзбекистон ССР фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг давлат ва ҳуқуқ назарияси ва тарихи секторига бошчилик қилмоқда. Унинг раҳбарлигида бир группа давлатшунос олимлар коммунизм қурилиши даврида Совет Социалистик давлатининг ривожланиш проблемаларига доир муҳим ишлар олиб бормоқда. Талантли ёшларимиздан илмий-педагогик, юридик кадрлар вояга етказиш соҳасида О. Эшоновнинг фаолиятини мамнуният билан қайд қиламиз.

Жўшқин қалб эгаси бўлган бу олим юридик фаннинг муҳим йўналишларини яратди. Унинг раҳбарлигида 16 киши фан кандидати деган илмий даража олди. Ҳозирги вақтда улар Ўзбекистон ва Туркманистонда миллий-давлат қурилишининг тарихий проблемалари ва назарияси бўйича катта илмий тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар.

Айни пайтда Отахон Эшонов катта педагогик ишини ҳам олиб боряпти. Олим ўн йилдан кўпроқ вақт Ўрта Осиё Давлат университетининг давлат ва ҳуқуқ тарихи кафедрасига мудирлик қилиб, давлат ва ҳуқуқ тарихига доир лекцияларни зўр маҳорат билан ўқиди. Ҳозир Отахон Эшонов СССР Жамоат тартибини сақлаш министрлиги Олий мактабининг Тошкент бўлимида давлат ва ҳуқуқнинг умумий назариясидан лекция ўқимоқда.

Отабой Эшонов йирик маданият ва жамоат арбоби. У ажойиб лектор, юридик ва тарих фанларини халққа тарғиб қилишда кўп хизмат қиляпти. Илмий-педагогик фаолияти, социалистик қурилишда актив иштирок этганлиги учун О. Эшонов «Ҳурмат белгиси» ордени ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган. У «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» ва Ўзбекистон фанлар академиясининг корреспондент аъзосидир.

Эллик йиллик юбилей олимнинг ижоди булоқдай жўш уриб турганда нишонланмоқда.

Ҳ. ТУРСУНОВ,
тарих фанлари доктори профессор.

ШОЛИ — ДАВЛАТГА

Қорақалпоғистон АССР, Чимбой районидаги «Майёб» совхозида шоли экиладиган майдонлар йил сайин кенгаймоқда. Фақат шу йилнинг ўзида 700 гектарга яқин қўриқ ер ўзлаштирилади ва унга келгуси йили шоли экилади. Ҳозир хўжаликда ҳосил ўрим-йиғими қизғин давом этяпти. Бу иш асосан механизациялаштирилган. Тракторчи Сафарбой Холиқназаров сменада 11-13 тоннадан дон ташияпти. Суратда: С. Холиқназаров.

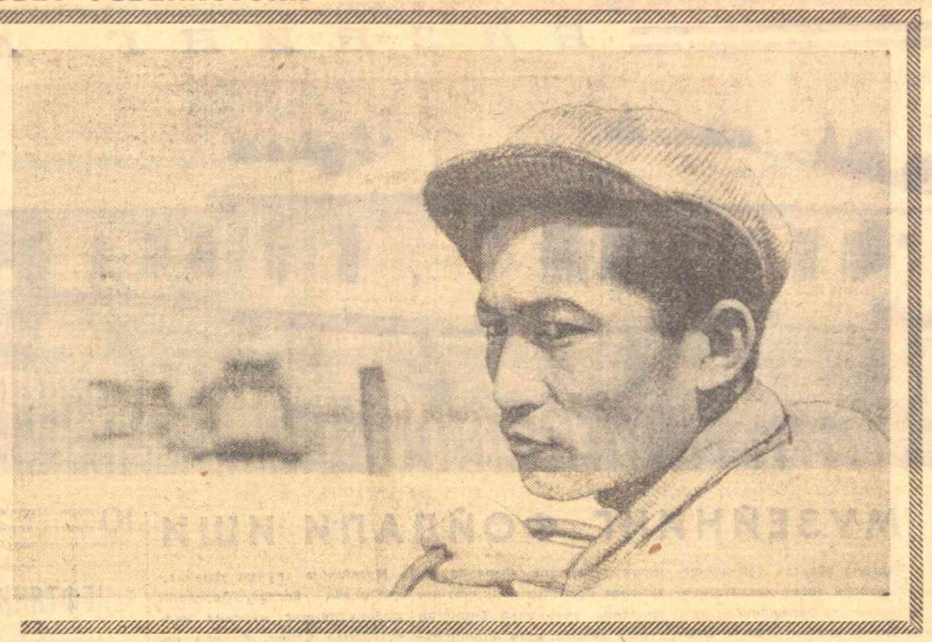

А. Ходаков фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ХИРМОНГА БАРАКА

ХАТЛАРГА ОБЗОР

Ўзбекистоннинг пахта хирмони 2 миллион тоннадан ошди. Бунга барча областлар, район, колхоз ва совхозлар, ҳар бир меҳнаткаш-деҳқон ўзининг қўлидан келган ҳиссасини қўшди. Ана шунча пахта деҳқоннинг қўли, машинанинг қудрати билан териб олинди. Тани-жони соғ бўлган ҳар бир киши пахта учун курашнинг олдинги сафларида туриб, ҳалол ва фидокорона меҳнат қилди. Ҳамма пахта деб қайғурмоқда, планимиз, социалистик мажбуриятимиз тезроқ бажарилсин, деб ташвиш тортмоқда, ватан олдидаги интернационал бурчини виждонан бажаришга интилмоқда. Буларнинг ҳаммасини қайноқ ҳаётимизда, пахтазорлардаги жўшқин меҳнатда, машиналарнинг янгроқ овозида, теримчиларнинг ажойиб созида кўриб қувонасан, киши.

Пахта билан газета эгизак бўлиб қолди. Буни лоақал редакциямизга оқиб келаётган сонсиз-саноқсиз хатлар мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Тошкент ва Сирдарёдан, Самарқанд ва Қашқадарёдан, Бухоро ва Сурхондарёдан, гўзал Фарғона водийсидан, Аму бўйларидан келаётган хат-хабарлар пахта майдонида жангу жадаллик нақадар авж олиб кетганлигини исботлаб турибди.

Э. Қирқбоев, Р. Эркабоев, А. Абдураимов, М. Аҳмедов, И. Ҳатамов, Қ. Сиддиқов, А. Селимов, Х. Тошматов, О. Абдураҳмонов ва бошқа қишлоқ мухбирларининг хатларини ўқир экансиз, Оққўрғон, Бекобод, Янгийўл, Бўка районларида пахта териш ва давлатга топшириш уюшқоқлик билан ўтказилаётганлигини билиб оласиз.

Редакциямиз қишлоқ хўжалик бўлими сентябрь ойи давомида қишлоқ мухбирларидан 500 дан ортиқроқ хат-хабар олди. Уларнинг авторлари пахта йиғим-теримида бевосита қатнашиб, бу кампаниянинг қандай бораётганлигини бошқалар билан баҳам кўришни истайдилар, илғорларнинг фамилиясини газета саҳифаларида учратишни орзу қиладилар. Уларнинг кўпчилиги газеталаримиз саҳифаларидан ўз ўрнини оляпти. Ҳозир йиғим-терим шундай паллага кирдики, ҳамманинг фикри-зикри ҳосилни тезроқ саранжом-саришталаб олишга қаратилган. Бу ҳам қишлоқ мухбирларининг эътиборидан четда қолмаётир, М. Назарқулов, А. Ҳамидов, Р. Султонов, Х. Ортиқов, С. Тўраев, В. Сайфуллаев, Т. Бўронов, М. Янгибоев, Ю. Назиров, И. Солиев, Ж. Мамадалиев, И. Жалилов, В. Олимов, Н. Охунов, Ш. Мўйдинов, Н. Холиқов, М. Шамсиддинов ўртоқлар ўз хатларида Булунғур, Самарқанд, Пастдарғом, Ўзбекистон, Бағдод, Олтиариқ, Қува, Хўжаобод, Наманган ва бошқа бир қатор районларнинг кўпгина хўжаликларида октябрь ойи ҳосил йиғим-теримида зарбдор ой деб эълон қилинганлигини билдиришади. Уларнинг ёзишига қараганда, мазкур районлардаги пешқадам хўжаликлар олинган социалистик мажбуриятни Октябрь байрами кунларигача бажаришга бел боғлаганлар.

Қўрғонтепалик О. Собиров, задарёлик Б. Маҳмудов, избосканлик О. Олимова, андижонлик, И. Аҳмедов, бўзлик Э Мўйдинов, андижонлик Э. Тўраев, Э. Қамбаров янгиқўрғонлик М. Маматов, наманганлик Э. Зиёвуддинов, ғиждувонлик И. Қаландаров, навоийлик Н. Эшматов, вобкентлик С. Файзуллаев, ромитанлик Н. Охунжонов, термизлик Т. Убаев, деновлик Т. Ражабов, Р. Бозоров ва бошқа ўртоқлар кўпминг килограммчилар ҳаракати кенг авж олганлигини, «зангори кема»ларга катта йўл очиб берилганлигини қувонч билан таъкидлашади.

Шўрчилик О. Хоназаров ўз хатида бундай деган:

— Пахтакорлик касбини улуғлаётган «оқ олтин» колхозининг ўртоқ Азиза Мирзаева бошлиқ бригадаси гектаридан 40 центнердан ҳосил олишга аҳд қилган. Бригада азаматлари планни бажариб, ҳозир мажбурият ҳисобига пахта топширишяпти. Амударё районидан хабар юборган Р. Худойберганов эса, «Ленинизм» колхозининг Ғ. Ёдгоров бошлиқ бригадаси гектаридан 50 центнер пахта топшириш учун курашаётганлигини айтган.

Термиз районидаги Карл Маркс номли, Денов районидаги Охунбобоев, «Социализм», Ҳазораспдаги Фрунзе номли, Урганчдаги «Партия XXI съезди», Хивадаги Карл Маркс номли, Янгиариқдаги «Ленинград», Гурландаги Куйбишев номли, Тўрткўлдаги Димитров номли, Амударёдаги Крупская номли, Берунийдаги «Ленинизм», Янгиқўрғондаги «Победа», Гулистон районидаги Карл Маркс номли, Охунбобоев районидаги Охунбобоев номли, Жиззахдаги «Москва», Сирдарёдаги «Правда», «Гулистон», Шаҳрисабздаги «Социализм», Яккабоғдаги «Марксизм», «Коммунист», Қарши районидаги «Москва» «Ленинизм», «Партия XXII съезди» каби хўжаликларда кўпминг килограммчилар ҳаракати авж олиб кетган. Бу хўжаликларда ишчи кучлари ва техника воситаси пахта теримига тўла сафарбар этилган. Далада ишловчилар учун қулай шароитлар яратиб берилган. Теримчиларнинг моддий манфаатдорлиги оширилган. Шунинг учун ҳам терим суръатига суръат қўшилиб, нуқул биринчи сорт пахта теріляпти. Йиғиштириб олинган пахта тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз ташиб беріляпти. Шулар ҳақида Н. Алибоев, Р. Бойназаров, Ш. Расулев, Н. Муродов, С. Машарипов, Э. Отажонов, И. Машарипов, Р. Ҳайитбоев, О. Қўчқоров, Қ. Иброҳимов, С. Умаров, Қ. Нуримбетов, Д. Тилубоев, О. Хоназаров, С. Усмонов, И. Нишонбоев ва кўпгина бошқа ўртоқлар ёзиб юборишган.

Қишлоқ мухбирларидан олинаётган хатларда пахтакорларимизнинг ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилаётганликлари, 3 миллион 750 минг тонналик осмонўпар хирмон учун кескин кураш олиб борилаётганлиги, айниқса бу ишда машиналар қўл келаётганлиги ўз ифодасини топган. Шу билан бирга, баъзи хўжаликларда пахта нобудгарчилигига йўл қўйилаётганлиги танқид қилинади.

Бир группа пахта усталари машҳур механизатор Мамажон Дадажоновга очиқ хат билан мурожаат қилиб, республикамиз бўйича пахта тайёрлаш йиллик планини 7 ноябрга қадар бажариш зарурлигини уқтиришди. Уларнинг бу хати ҳар бир пахтакорнинг қалбига тез етиб борди ва ҳаммани меҳнатда янги ютуқлар сари илҳомлантирмоқда.

Октябрнинг бир куни — ноябрнинг ўн кунига тенг бўлиши мумкин. Шундай экан, йиғим-теримни тағин ҳам жадаллаштиришимиз керак. Бунинг учун барча резервлар сафарбар этилиши, ҳамма пахта фронтига отланиши зарур. Қишлоқ мухбирлари эса пахтакорларнинг бу олижаноб ишига яқиндан туриб ёрдам кўрсатишлари лозим. Бирор киши ҳам пахта фронтидан четда қолмасин.

Ҳамма далага!

Муросасизлар сигнали

ЎЗИБИЛАРМОН

Бинокорлар ҳамма мактабларни янги ўқув йилига тахт қилиб қўйиш йўлида астойдил меҳнат қилдилар. Лекин бизнинг Навоий номли 1-ўрта мактабимиз айрим бошлиқларнинг ўжарлиги оқибатида қишга ҳеч қандай тайёргарликсиз кирмоқда.

Мактабимиз биноларни пар билан иситувчи қозонхонадан ниҳояти 10 метр нарида жойлашгани билан пар шохобчалари ҳалҳгача синфларга киритилмаган. Бу иш «Спецмонтаж» бошлиғи М. Б. Нагирнерга топширилган эди. Область ижроия комитети ҳамма сантехника жиҳозларини ва мактабга кетадиган бошқа материалларни унинг ихтиёрига берган эди. Уртоқ Нагирнер билан шартнома тузилиб, бошқарма бажарадиган иш учун пул ҳам ўтказдик. Шундан кейин икки ой вақт ўтиб кетди. Ремонтчиларни кутавериб, кўзимиз тўрт бўлгач, Тошкент область ижроия комитетига мурожаат қилишга мажбур бўлдик. Область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ И. Ҳидоятов ҳузурида Нагирнер онт ичиб, ремонтни икки-уч кун ичида бошлаб юборишни ваъда қилди. Орадан ҳафталар ўтди. Лекин ремонтчилардан дарак бўлмади. Шунда Нагирнернинг ўзига мурожаат қилдик. Маълум бўлишича, бундан икки йил олдин у раҳбарлик қилган бошқарма мактабимизнинг эски корпусини ниҳоятда сифатсиз ремонт қилган ва шу туфайли кўп гап эшитган экан. У ана шуларни рўкач қилиб, «Сизларнинг объектингизда ишламайман», деб туриб олди. Наҳотки, ўртоқ Нагирнер мактаб ремонти давлат иши эканлигини тушунмаса? Балки «Узремстройтрест» раҳбарлари буни Нагирнерга тушунтириб қўйишар.

С. СУЛАЙМОНОВ,
Орджоникидзе районидаги 1-ўрта мактаб директори.
Р. ЮСУПОВ,
Мактаб партия ташкилотининг секретари.
Н. КОРОЛЬКОВ,
Мактаб ота-оналар комитетининг раиси.

ҲАҚЛИ ТАЛАБ

Тошкент область Бекобод районидаги «Чаноқ» совхозининг 5-бўлимида 150 дан ортиқ оила истиқомат қилади. Бу ерда меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат яхши йўлга қўйилмаган. Улар ҳанузгача алмисоқдан қолган қорачироқда ўтирибдилар. «Кинофильм» ва «радио» деган сўзлар ҳам эртакдагидек туйилади. Бунинг устига қишлоқ билан совхоз маркази ўртасида ҳеч қандай транспорт қатнамайди. Ҳатто йўловчилар қатнайдиган йўллар ҳам ўйдим-чуқур. Улар тартибга келтирилмаган.

Меҳнаткашлар бу ҳақда совхоз раҳбарларига бир неча бор мурожаат қилдилар. Аммо улар меҳнаткашларнинг ҳақли талабларини қондириш ўрнига, қуруқ ваъда бериш билан чекланмоқдалар. Бундай аҳвол қачонгача давом этади?

Совхоз меҳнаткашлари номидан:
П. МАВЛОНОВ,
Э. ҚОДИРОВ,
С. ТОШПУЛАТОВ.

ҚАРДОШЛИК МЕҲРИ

Александр Михайлов москвалик мутахассис. Зилзиладан сўнг Тошкентда бир ой командировкада бўлди. Москваликларнинг Чилонзорда қурадиган кварталлари лойиҳаси макетини тайёрлади. Узи ишлайдиган «Мосгорпроект» институтига боргач, лойиҳалаш ишларини кучайтириш тадбирларини кўрди.

Ҳозир институтнинг ўртоқ А. Михайлов раҳбарлик қилаётган группаси мутахассислари лойиҳалаш ишларини тугалламоқдалар. В. Плотников, Н. Семёнова, Г. Казакова, Т. Никитин каби лойиҳачилар Тошкентдаги Москва квартали лойиҳасини тайёрлашда тезкорлик намуналарини кўрсатдилар. Кўп ўтмай 68 уй-жой биносининг лойиҳаси Тошкентга юборилади. Шундан 55 таси 7-9 қаватли иморатлар учун бўлиб, уларнинг ҳар бирида 80-120 оила истиқомат қилиши мумкин. Учта мактаб-интернат, 2 та болалар боқчаси, 6 та маъмурий бино, кинотеатр, поликлиника лойиҳаси белгиланганидан аввал тайёрланди.

Д. УРИНБОСАРОВ.

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

ЧИЛОНЗОРДА БИР УЙ БОР...

Чилонзор томонда, Муқимий кўчасининг охиррогида тўрт қаватли сарғиш рангли иморат бор. Ҳозирча бу уй республикамиздагина эмас, мамлакатимизда ҳам яккаю-ягона ҳисобланади. Ўзи ташқи кўринишдан меҳмонхона ё лойиҳа институтини эслатади. Лекин кенг-кенг деразалари ва ойнали эшиклари айни вақтда бу бинонинг одамлар яшайдиган жой эканлигини билдиради. Чиндан ҳам мазкур бино қирқ оилага мўлжаллаб қурилаётган тажриба тариқасидаги уйдир.

Эҳ-ҳе, бу уй бунёдга келиши арафасида қанчалик тортишув ва баҳслашув бўлганини билсангиз эди. Баҳслашувга йирик лойиҳа ва қурилиш ташкилотлари, машҳур мутахассислар қатнашишди. Шунчалик тортишув нима туфайли юз берганлигини билишга қизиқарсиз?

Гап шундаки, ҳамиша изланувчи ва бирор янгилик кашф этиш йўлида вақтини ҳам, билимини ҳам сарфлашга тайёр турган тиним билмас кишилар бошқаларнинг ҳам оромини бузиб қўйишди. Улар йирик панелли қурилиш олға силжийдими ё бир жойда қотиб қолаверадими, деган масалани ўртага ташлашди. Чунки, йирик панел фақат уй-жой массивлари қуришдагина қўлланиб, шунда ҳам микрорайонлар бу панелларнинг стандарт тариқасида ишлаб чиқарилишидан бир хил ва кишини зериктирарли қилиб қуриларди. Наҳотки, ундан қуриладиган уйларни бежирим қилиш, йирик панелдан боғча-ясли, магазинлар қуриб бўлмаса?! Лекин бу масалани ечиш учун эски тушунчаларни енгиш керак эди. Хўш, бу тўсиқлар нималардан иборат эди?

Аввало йирик панелларнинг таркибидаги темир бетоннинг кўплиги, уламаларнинг меъёридан ортиқчалиги хоналарни эркин равишда планлаштиришни қийинлаштирарди. Бунинг устига бинонинг ташқи томондан безатилиш имкониятлари ниҳоятда кам бўларди.

Тошкентлик архитекторлардан ака-ука Аркадий ва Евгений Жмуйда, инженерлардан В. Расказовский ва А. Иванов ўртоқлар мана шу тўсиқларни олиб ташлашга қарор қилишди. Узоқ изланиш натижасида темир-бетон элементларини ишлатишнинг ўн бешдан ортиқ универсал йўли топилди. Бу янги усулнинг моҳияти нимада? Аввало, янги материаллардан қишлоқ ҳаммомидан тортиб баланд-баланд биноларгача қуриш мумкин. Ихтирочилар монтаж ишлари технологиясига ҳам кўпгина янгиликлар киритишди. Жумладан, уй ичини планлаштиришда жуда катта эркинлик туғилди. Ҳатто хоналарни уйлар битгандан кейин ҳам истаган тартибда ва ўлчовда бунёд этиш мумкин.

Янги материалларни ишлаб чиқариш учун заводлар қийналиб қолмасмикин деган савол туғилиши табиий. Ихтирочилар бундай хавотирликка ҳам барҳам беришди. Фақат мавжуд уйсозлик заводларининг айрим цехларини бир оз модернизация қилишга тўғри келади, холос.

Тажриба тариқасидаги уйлардан кўплаб қуриш қимматлашиб кетмасмикин? Асло. Чунки янги материаллардан қуриладиган ҳар бир кўп қаватли уйни бунёд этиш учун ҳозирги мавжуд биноларни қуришга кетадиган маблағга нисбатан камида ўн минг сўм кам сарфланади.

Ҳозирги вақтда Тошкент ижодкорларининг лойиҳаси СССР Госстройида кўриб чиқиляпти. Мутахассисларнинг фикрича, тошкентликлар таклифи диққат билан ўрганишга лойиқ ва бундай комплексдаги уйлар фақат сейсмик жиҳатдан актив бўлган зоналардагина эмас, балки бошқа жойларда ҳам қулайдир. Лойиҳа авторлари бир дона ҳам ғишт ишлатмасдан бир-биридан бежирим бинолар қуришни таклиф этишмоқда. Улар ҳозироқ болалар боғча ва яслилари, беш қаватли уйлар, ётоқхоналар, меҳмонхоналар, кафелар лойиҳасини тузиб қўйишган.

Янги Тошкент қурилиши ниҳоятда авж олдириб юборилган ҳозирги пайтда тажриба нусхасидаги уйларни кўпайтириш ҳақида тегишли ташкилотлар ўйлаб кўришса ёмон бўлмасди.

В. СКОРОДУМОВ.

Шу кунларда Чилонзор районида республика кўп профелли клиник касалхонаси қурилиши ниҳоясига етказилмоқда. 913 ўринли бу шифохона районнинг энг баҳаво жойида бунёд этилаётир. Қурилиш жараёнида барча мевали ва манзарали дарахтлар сақлаб қолинди. Йил охирига қадар касалхонанинг хирургия корпуси, операция блоки ва бошқа бўлимлари ҳам фойдаланишга топширилади.

Сиз рассом С. А. Мальт чизган бу суратларда ана шу шифохонанинг болалар корпуси ва ёрдамчи хўжалик бинолари қурилишини кўриб турибсиз.

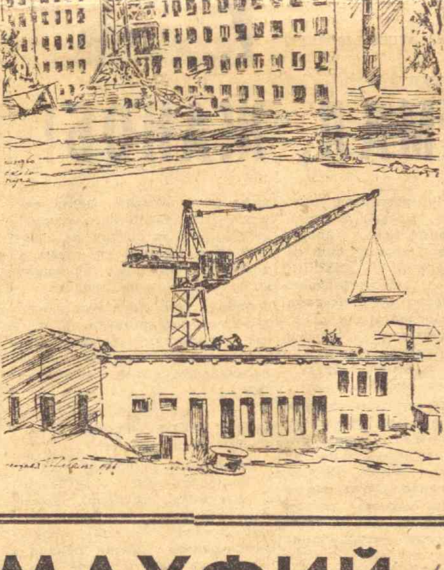

АЗИЗ ПОЙТАХТИМ

Танишайлик,
бинокормиз,
Киришдик чўнг ҳашарга.
Иш деганда нақ девкормиз,
Вақт йўқ бош ҳам қашларга,
Қизиқсиниб дерсиз:
— шошманг,
Хўш, нималар қурасиз?
Рости, бизни улкан Шошнинг
Ҳар ерида кўрасиз!
Минг-мингимиз ёпамиз том,
Мингимиз лой қорамиз.
Ғишт терамиз,
хуллас калом
Дардингизни оламиз...
Сал чўғолроқ халқмиз, узр.
Ишда бизга йўқ тараф.
Сўзларимиз тасир-тусир,
Ичимизда ётмас гап.
Иродамиз ахир, бугун
Зўр синовдан ўтади.
Тошкент гулин ҳидласа ким
Чангини ҳам ютади!
Ким кам бўлар сайрибоғлар
Жиндеккина бўлса кам!
Тўрт мижжаси тугал соғлар
Қурилишда бўлса жам!
Ижрокомга бўлиб «посбон»
Ёғдиргунча арз, нома,
Қурилишда қийналсин жон,
Кийинг деймиз, коржома!
Ерда хазон шилдиради,
Ел жунжитди елкани.
Дилда бўлса шаҳринг дарди
Қурилишга кел, қани!
Бўйи етган қизлар бизга
Чимиришар нега қош?
Наздимизда шундай дерлар
Астагина чайқаб бош:
«Гапнинг рости, шаштингизнинг
Сал сустлигин кўриб биз,
ЗАГСхона эшигини
Чертаолмай турибмиз...
Билиб қўйинг, сизга боғлиқ
Тўйимизнинг муддати.
Қурилишни чўзманг ортиқ,
Уволимиз тутади!».
Ташвиш чекманг, қизлар,
сиздай
Париларни ўйлаймиз,
Чодирларда яшаётган
Қариларни ўйлаймиз.
Жонга оро кириб чодир
Зап иш берди.
Бу — бор гап.
Машиналар уни ғир-ғир
Ташиши бор омборга!
Сизни дея аллақачон
Утдик роҳат баҳридан.
На офтобдан чўчийди жон,
На қаҳратон қаҳридан!
Эл ишқида, юрт қўйида
Соз, озода қурамиз.
Юлдузлардан. сал қуйида,
Ҳавозада қурамиз!
Дейлик,
яна тебранса ер,
Баллари бўлса қаттол,
Сейсмстанция кўрсатгичи
Саккиздан ошса ҳатто,
Жиянчангиз филни чертса
Қилмагандай зарра кор,
Биз қурган уй тураверар,
Тураверар пурвиқор!
Катта-кичик, ёш-у қари
Бирдек жавлон урамиз.
Шудир сўзининг мухтасари:
Тошкентни биз қурамиз!

Охунжон ҲАКИМОВ.

ТОШКЕНТ КУНДАЛИГИ

Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатиш Республика ҳукумат комиссияси кеча «Совет Ўзбекистони» мухбирига қуйидагиларни маълум қилди:

6 октябрга қадар бошпанасиз қолган оилалардан 6 МИНГ 35 таси янги уйларга жойлаштирилди. Шундан 11 оила куни кеча ҳовли тўйи ўтказди.

7210 оила ётоқхоналар ва жамоат биноларида истиқомат қилмоқда.

9743 оилани уй-жойи зилзиладан шикастланмаган хонадонлар ўз бағрига олди. Шундан 6 оила куни кеча саховатли қалб эгалари паноҳига кўчиб кирди.

Зилзиладан шикастланган квартиралар зудлик билан ремонт қилинмоқда. Кечаги кунга қадар 29886 оила капитал ремонт қилинган квартираларга кўчиб кирди. Шундан 672 оила кейинги икки-уч кун ичида жойлашди.

7956 оила бошқа шаҳарларга кўчиб кетди.

5695 оила якка тартибда уй-жой қуриш учун ер участкалари олди.

МУТЛАҚО МАХФИЙ...

ФЕЛЬЕТОН

Кўнглинг нохуш бўлса, уйқинг ҳам бетинч бўларкан — Анвар Ёқубов ҳозиргина тушида виговор олди. Уйғониб, ўнг томонини босиб ётган эди, ундан баттар бўлди: строгий виговор беришган эмиш... Уйғониб кетди-ю, қўрқувдан ухламай қўяқолди. Ёзув столига ўтириб эснади, яна эснади... Кейин шошилиб кеча суҳбатлашиб кетган одамнинг номига хат бита бошлади:

«Махфий, мутлақо махфий! Мен ким, тупроқшунослик институтининг тупроқ микроэлементлари лабораториясининг мудири ўртоқ Анвар Ёқубовдирман. Ушбу хатни сиздан ўзга ҳеч ким ўқимасин. Шунга ишонганим учун ҳаммасини сизга очиқ-ойдин ёзишга қарор қилдим... Шундай қилиб, мен катта олим бўлишга қарор қилганман. Қандай бўлса ҳам олим бўлишим керак. Олим бўлсанг олам сеники дейдилар, олим бўлсанг, обрўйинг ҳам зўр бўлади, маошинг ҳам... хуллас, қарорим қатъий, чекиниш йўқ. Ҳар қанча машаққат бўлса тортишга тайёрман. Ахир катта олимлар ҳам машаққат чекканку! Шу кеча-кундузда институтнинг 130 кишилик коллективи бир тараф, мен бир тараф жанг қилаётирмиз. Мени, аввало, қўполликда, дағалликда айблашаётир. Йўқ-йўқ, мен қўпол ҳам, дағал ҳам эмасман. Андак бақироқман, холос. Ахир бақириб турмасанг илм даргоҳидан овозинг бутунлай ўчиб кетадику!

Мени, иккинчидан, каллобликда айблашаётир. Хўш, каллоб бўлиб мен давлат кассасидан пул ўмариб кетибманми. Эксперт комиссияси бўлмиш Н. В. Кимберг, Н. А. Буцков, А. Р. Расулев, М. У. Умаровларнинг имзосини қалбаки қилиб илмий ишларимни катта тўпламларга киритган бўлсам, мен буни ҳолис ният билан қилганман, илмий хулосаларим тезроқ ташна ўқувчига етиб борсин деб қилганман. Шуни ҳам айтиб ўтайки, бир йўла тўрт кишининг имзосини қалбаки қилиш менга ҳам осон бўлмади, кечалари мижжа қоқмай машқ қилдим, илм йўлида азият чекдим.

Институт коллективи:

— Ёқубовни ишдан ҳайдаш керак,— деб туриб олди. Мен ҳам тўнимни тескари кийиб:

— Йўқ, институтни ишдан ҳайдаш керак! — деб туриб олдим. Ана шундан сўнг ростмана жанг бошланиб кетди. Ҳар икки томон ҳам бўш келмадик, албатта: Мен ҳужум тактикасидан воз кечиб, ҳимояга ўтдим-да, қўлимни кўксимга қўйиб:

— Мени кечиринглар, ёшман, нобуд бўлиб кетаман! — деб йиғладим. Шу йўл билан бир ўзим 130 кишини енгдим, ҳа, енгдим, ғолиб чиқдим!

Қани, ўзингиз айтингчи, ғолиб чиққанимдан кейин ойисидан калтак еган ёш боладек лалайиб ўтиришим керакмиди. Йўқ, йўқ, илм сусткашликни ёқтирмайди. Янги куч, янги ғайрат билан ишга киришиб докторлик диссертациямни ёзиб ташладим. Мен ростгўй олимлардан бўлганим учун бу ўринда бир нарсани очиқ-ойдин қайд қилиб ўтишим керак. Яъни мен диссертация ёзаётганимда халқимиз орасида кенг тарқалган ҳашар усулидан кенг фойдаландим. Узоқ изланишлар натижасида мен шу хулосага келдимки, дўстларнинг кўмагисиз диссертация ёзиш мушкул экан. Диссертациямнинг «Ўзбекистон тупроқ қатламининг характерли хусусиятлари» бобига А. З. Генусов, Б. В. Горбунов, Н. В. Кимберг-ларнинг китобидан 22-25 бетларидаги илмий хулосаларни шундоқлигича кўчириб қўяқолдим. «Тошкент области тупроқ қатлами» деган бобига эса энг яқин дўстим бўлмиш А. З. Генусовнинг «Тошкент области тупроқлари» китобининг 212, 214, 216, 217 — бетларини қирқиб олиб ямаб қўяқолдим. Мен илмий ишларимни ёзаётганимда дўстларимнинг қўл ёзмаларидан ҳам унумли фойдаландим. Диссертациямнинг «Бухоро области тупроқ қатлами» деб аталадиган бобига И. Н. Фелициант ва Г. Я. Яйловловлар қўл ёзмаларининг 1, 4, 5.9, 10, 11, 14, 16, 39, 37, 38-бетларини сингдириб юбордим.

Аммо, мен бу ишларни, юқорида айтиб ўтганимдек, яхши ният билан қилдим. Катта олим бўлиб олсам ҳисоб-китобини бир амаллаб тўғрилаб юborармиз деган ўй билан қилдим. Коллектив менинг бу эзгу ниятимни яхши тушунмади, ҳа, тушуна олмади:

— Илм ўғриси!

— Қаллоб!

— Иш ёқмас! — деб тўполон кўтаришди. Қарасам бўлмайдиганга ўхшайди. Ўзингиз кўриб кетган ёстиқдек келадиган папкамни қўлтиқлаб, шартта ўртага чиқдимда:

— Шунақа деяверсаларинг институтдан кетиб қоламан! — деб шовқин солдим.

— Кетса, тезроқ кетсин!

— Қорасини тезроқ ўчирсин! — деган овозлар бўлди яна ҳар томондан.

Ҳа, илм йўли ана шундай машаққатли йўл. Бу йўл муваффақият ва муваффақиятсизликлардан иборат. Майли, катта олим бўлиб олсам ҳаммаси унутилиб кетар деб кўнглимга тасалли бердим.

Ниҳоят, менга, ўсиб бораётган ёш олимга ананимкачи, икки юзлама деб айб қўйишмоқда. Тўғри, ананим ҳам ёздим, тўғри, икки юзламачилик ҳам қилдим. Лекин, такрор айтаманки, мен бу ишларнинг ҳаммасини яхши ният билан қилаётирман. Докторлик диссертациям хомаки муҳокамадан ўтмай қолгандан кейин, ашнрмай қўяқолай, институт директори М. Умаровни ёмон кўриб қолдим. Нима учун ҳаммага яхшилик қилади-ю, менга яхшилик қилмайди! Билибми-билмайми жиндаккина ўғирлик қилиб қўйибмиз, хўш, шуни бости-бости қилиб қўяқолса бирор нарса йўқотармиди! Ахир биз ҳам, фан доктори бўлиб олсак, бу яхшиликни унутадиган йигитлардан эмас эдик-ку!

Аччиғим чиқдию коллектив номидан тўртта ташкилотга директор устидан шикоят ёзиб кетма-кет жўнатиб юбордим. Институтда текшир-текшир бошланиб, ҳаммаёқ олғов-долғов бўлиб кетди. Одамларнинг қўли ишга бормай қолди. Аммо, мен ана шундай оғир шароитда ҳам илмий ишларимни тўхтатмадим. Чунки, биз ёш олимларга бекор туриш ярашмайди! Шикоят тасдиқланмади.

— Хўш, сизнингча директор қандай одам? — деб сўрашди комиссия аъзолари мендан ҳам.

— Ажойиб одам, кадрларга ғоят меҳрибон! — деб жавоб қайтардим ва худди шундай деб ёзиб ҳам бердим. Ёзиб берибману, аввалги хуфёна хатим билан бунисини солиштириб кўришларини хаёлимга ҳам келтирмабман, илмий хатога йўл қўйибман. Хўш, биз ёш олимларнинг хато қилишга ҳаққимиз йўқми?

— Ёқубовни судга бериш керак! — дейишди бир овоздан.

— Йўқ, институтни судга бериш керак! — дедим мен ҳам.

Ана, кўрдингизми, мен кўпчилик ўйлаганчалик ёмон одам эмасман. Балки, илм йўлида азият чекаётган бир жафокашдирман. Бундан ташқари каминa жамоат ишларига ҳам фаол иштирок этиб келаман. Маҳаллада ҳалоллик, ростгўйлик ҳақида етти бора бепул лекция ўқиганман. Жамоат тартибини бузмаслик мақсадида трамвайнинг орқа эшигидан чиқиб, олдидан тушаман...

Сўзимнинг охирида сиздан қайта-қайта илтимос қиламанки, ушбу хат таниш-билишларимнинг, мен дарс бераётган студентларнинг қўлига тушмасин, зинҳор тушмасин. Ўқиб бўлгач, уни куйдириб ташланг. Акс ҳолда устингиздан тегишли ташкилотга арз қиламан».

Шу билан биз ҳам қиссамизни тугатиб, Анвар Ёқубовнинг таниш-билишларидан, у киши дарс бериб келаётган студентлардан илтимос қилиб қоламиз: ушбу фельетонни зинҳор-базинҳор ўқимасинлар. Акс ҳолда домланинг каллоблиги, илмий ўғрилиги, туҳматчи ва икки юзламалиги ошкор бўлиб қоладики, бу у кишининг катта олим бўлиб олишларига ҳалақит беради.

А. НАБИХЎЖАЕВ.
Х. ТЎХТАБОЕВ,

БИЗНИНГ АХБОРОТ

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг қишлоқлари тобора обод бўлиб бормоқда. Суратда: колхозининг типовой болалар боғчаси. М. Нуриддинов фотоси.

Наманган АТСи

Наманган шаҳрининг марказида чиройли бино қад кўтарди. Унинг уч қаватида 7 минг номерли шаҳар автомат телефон станцияси жойлаштирилади. Наманган АТСига ускуналар тайёрлаш учун Германия Демократик Республикаси корхоналарига заказ берилган.

МУЗЕЙНИНГ ФОЙДАЛИ ИШИ

Фарғона область ўлкашунослик музейи совет давлатининг 50 йиллигига бағишланган кўчма экспозицияни область қишлоқлари бўйлаб саёҳатга жўнатди. Чиройли қилиб жиҳозланган стендлар «Ўзбекистон дурдонаси»нинг тарихий ўтмиши тўғрисида Фарғона водийсида Советлар ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борилган кураш ҳақида, етти йиллик мобайнида ана шу ажойиб ўлканинг яна ҳам гуллаб яшнаганлиги тўғрисида ҳикоя қилиб беради.

Музейнинг кўчма филиали ҳозирдаёқ Бағдод, Олтиариқ районларининг кўпгина колхозларида бўлди. Бундан кейин музей филиали Қува, Охунбобоев ва бошқа районлардаги колхоз клубларида ва дала шийпонларида бўлади.

«НЕФТЯНИК» ҒАЛАБА ҚОЗОНДИ

ФУТБОЛ

Фарғонадаги «Спартак» стадионига минглаб футбол ишқибозлари тўпланди. Бу ерда Афғонистон студентлар терма командаси билан маҳаллий «Нефтяник» футболчилари ўртасида халқаро ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтди.

Фарғоналиклар 3:0 ҳисоби билан ғалаба қозондилар.

СЕЙСМИК СТАНЦИЯ ХАБАР БЕРАДИ

«Тошкент» сейсмик станциясидан хабар беришларига қараганда, станция аппаратлари 5 октябрдан 6 октябргача бўлган вақт ичида бир марта салкам икки балл миқдорда ер силкинганлигини қайд қилган.

ОБ-ХАВО

Бугун республикамизнинг барча районларида ҳаво очиқ келади. Кучсиз шабада эсиб туради. Иссиқлик 23-28 даража бўлади.

Тошкентда ҳавога булут чиқмайди. Ҳарорат кечаси 9-11, кундузи 25-27 даража бўлади.

«ГУЛИСТОН»ГА ЁЗИЛИНГ!

Янги йилнинг январь ойидан ижтимоий-сиёсий ва адабий-бадиий «Гулистон» журнали чиқа бошлайди.

Бу янги журнал саҳифаларидан жанговар публицистика, жажжи қисса, туркум шеър, сара ҳикоя, бақувват очерк, адабий репортаж, қизиқ саргузаштлар, рассомларнинг ноёб асарлари, ихчам танқид ва тақриз, ёдномалар, хушхон-хандон аскиялар, ҳажвиётлар ўрин олади.

«Гулистон» тасвирий санъат ва театр, кино, музика, меъморчилик санъати масалаларига кўп эътибор беради.

Журнал бўлимларида илм-маърифат дурдоналари, одоб ва иффат, гўзаллик ва одамийлик ҳақида фикр юритилади, ажойиб-ғаройиб воқеалар ёритилади. Ажнабий Шарқ адабиётининг намуналари босилади.

Рангдор, безакли ойлик «Гулистон»га обуна бўлинг: Бир сони — 30 тийин, йиллиги — 3 сўм 60 тийин.

Обуна ҳамма «Союзпечать» бўлимларида қабул қилинмоқда.

ПЛАНЕТАМИЗДА

УРУГВАЙДА забастовка

ГАВАНА, 5 октябрь. (ТАСС). Меҳнаткашлардан 4 мингдан кўпроқ киши Уругвай пойтахти — Монтевидеодаги қонун чиқариш саройи биноси олдига тўпланиб, мамлакатда социал ва иқтисодий аҳволни яхшилашни маъмурлардан талаб қилдилар. Кечаси митинг бўлиб ўтди. Бу митингда турли касаба союз ташкилотларининг вакиллари нутқ сўзладилар.

Пренса Латина агентлиги мухбирининг Монтевидеодан хабар беришича, қимматчиликнинг ошиб бораётганлигига қарши бутун мамлакатда забастовка кураши кучаймоқда. Гўшт саноатининг меҳнаткашлари, тўқимачилар, давлат банкларининг хизматчилари ўз ишларини тўхтатдилар.

Уларнинг ҳаммаси иш ҳақининг оширилишини ва ўз иқтисодий шароитларининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

МУНОСИБ МУКОФОТ

ЛОНДОН, 6 октябрь. (ТАСС). Кеча, Лондоннинг энг йирик концерт залларидан бири — «Ройял фестиваль Холл» залида Англия королик филармония жамиятининг олтин медалини Дмитрий Шостаковичга топшириш маросими бўлиб ўтди. Медални Дмитрий Шостакович номидан СССРнинг Англиядаги элчиси М. Н. Смирновский қабул қилди. У, композиторнинг мактубини ўқиб эшиттирди. Дмитрий Шостакович бетоблиги туфайли Лондонга кела олмаган эди. Дмитрий Шостакович ўз мактубида медаль топширганлиги учун королик филармония жамиятига миннатдорчилик изҳор қилди.

«Менинг асарларим бундай юксак баҳолангаплигини, — деб ёзади Шостакович, — мен фақат ўзимнинг асарларимгагина эмас, балки мени тарбиялаб воята етказган улуғ ватанимга берилган юксак мукофот, деб биламан».

Котбус шаҳрининг (Германия Демократик Республикаси) минглаб аҳолиси Вьетнам халқи билан бирдамлик ва Америка агрессорларининг бу ердаги жинояткорона урушини тўхтатиш тўғрисидаги талаблар ёзилган мактубга имзо қўйдилар. «Вьетнам халқи билан бирдаммиз, курашаётган Вьетнам журналистларига ёрдам берамиз» деган шиор остида имзо тўплаш ва маблағлар йиғиш компанияси немис журналистлари союзининг маҳаллий бўлими томонидан ўтказилди.

АДН — ТАСС фотоси.

М. В. Келдиш — Болгария Фанлар академиясининг фахрий аъзоси

СОФИЯ, 6 октябрь. (ТАСС). СССР Фанлар Академиясининг президенти М. В. Келдиш Болгария Фанлар академиясининг фахрий аъзоси қилиб сайланганлиги муносабати билан кеча бу ердаги тантанали йиғилишда Болгария Фанлар академиясининг президенти академик Л. Кристанов унга диплом топширди, деб хабар беради БТА агентлиги.

М. В. Келдиш юксак ҳурмат учун миннатдорчилик билдирди.

ЖАВОБИНГИЗ МУЖМАЛ, ЖАНОБ!

Шу йил май ойида Москвадаги пионерлар ва ўқувчилар саройининг Интернационал дўстлик клуби болалар учун берилган эшиттиришлардан бирида мамлакатимизнинг барча ўқувчилари ва пионерларини Венесуэладаги университетлар маркази федерациясининг президенти Фредди Муньосни ҳимоя қилиш халқаро кампаниясида актив иштирок этишга чақирган эди.

Совет ёшлари бу чақириққа лаббай деб жавоб беришди. Венесуэла пойтахти Каракас шаҳрига, президент Леони номига СССРнинг барча бурчакларидан Фредди Муньосга нисбатан қилинаётган барча шармандали хўрлашларни тўхтатиш тўғрисидаги талаблар ёзилган хатлар ва телеграммалар юборила бошлади. Москвадаги 574-мактаб ўқувчилари ҳам Фредди Муньосни тезлик билан озод қилишни талаб этдилар.

Улар Венесуэла президенти Рауль Леонининг шахсий секретари Луис Эдуардо Вера имзо қўйган жавобни олдилар. Унда шундай дейилади: «...Университетлар маркази федерациясининг президенти, бахтга қарши, мамлакат ҳукуматининг қарорига биноан қамоққа олинган эмас. Бизда инсон шахси жуда ҳам ҳурмат қилинади...».

Ҳа, сеньор Луис Вера ҳозирги Венесуэлада «инсон шахси жуда ҳам ҳурмат қилинади» деб тасдиқлайди. Бироқ, шундай экан, у ерда кўплаб турмалар ва концентрацион лагерлар мавжудлигини, уларда мингдан кўпроқ Венесуэла ватанпарварлари, шу жумладан кўплаб хотин-қизлар ва болаларнинг азоб чекаётганини қандай изоҳлаш мумкин? Сеньор Вера балки Качипо, Сан Карлос, Ла-Пик, Урпк, Лос-Текес, Такаригуа, Токуйо ва ана шундай турмалар ва концлагерлар мавжуд бўлган бошқа жойлар тўғрисида эшитмагандир? Балки сеньор Вера Венесуэла Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Альберто Ловера йиртқичларча ўлдирилгани, Донато Кармона ва бошқа кўплаб ватанпарварларнинг ДИХЕПОЛ (ҳарбийлар тасарруфидаги яширин сиёсий полиция) турмаларида азоблангандан кейин «йўқолиб қолгани» тўғрисида ҳеч нарса билмаса керак? Ҳар ҳолда у ўз жавобида бу ҳақда ҳеч нарса ёзмаган.

Фредди Муньос тўғрисида сўз кетганда, Луис Веранинг ёзишига қараганда президент Леони бу ишга ҳеч қандай алоқадор эмас эмиш. Мактубда айтилишича, Муньосни у эмас, «бахтга қарши» сиёсий полиция қамаган. Демак, мамлакат қуролли кучларининг олий бош қўмондони (Венесуэлада Республика президенти ана шундай лавозимни ҳам эгаллайди) армия ишларига аралашиш ҳуқуқига эга эмас экан-да? Бунга ишониш жуда ҳам қийин. Бироқ, бу ҳарбий полиция студентлар лидерини нима учун қамайди деган саволга ҳам жавоб бера олмайди. Ахир, у на солдат, на офицер эмас. Шунинг учун ҳам у ҳарбий полициянинг юрисдикциясига тааллуқли эмас-ку.

Лекин Луис Вера бу ҳақда ҳам лом-мим демайди. У фақат студентлар федерацияси президентини ҳукумат қамаганлигини айтиб, афсусланади.

Хўш, Венесуэла студентларининг раҳбари Фредди Муньоснинг айби нимада?

Унинг айби шундаки, у АҚШ империалистларига нисбатан нафрат билан чиқарди. Чунки империалистлар Венесуэла олигархияси ёрдами билан мамлакатнинг миллий бойликларини ўз қўлига олган эди. Улар Венесуэла ёшларининг севимли раҳбарини у барча ватанпарварларни, барча халқни чет эл монополияларининг миллий экономикадаги тазйиқига қарши, Венесуэлани чинакам демократик ва эркин йўл билан ривожлантириш учун, барча сиёсий маҳбусларни озод қилиш учун курашга чақирганлиги сабабли кўра олмайдилар.

Венесуэла ёшлари, мамлакатнинг энг яхши фарзандлари турмаларга ва концентрацион лагерларга ташлангани учун ким айбдор эканлигини яхши биладилар. Венесуэла студентлари ва ўқувчилари Фредди Муньосни тезлик билан озод қилиш тўғрисидаги талабномага 100 минг имзо тўпламоқдалар.

Москва, Ленинград, Таллин, Ашхобод, Кострома ва Совет Иттифоқининг бошқа шаҳарларидаги ўқувчилар Венесуэладаги ўз тенгдошлари бошлаган бу кампанияга қўшилдилар. Москвадаги Интернационал дўстлик клубига ҳозирнинг ўзидаёқ 150 минг имзо келди. Улар янада кўпаяди! Совет Иттифоқи ёшлари Фредди Муньос озодликка чиқмагунча бу курашда иштирок этаверадилар.

А. КАРЬКОВ,
(АПН).

Қотиллар талафоти

ХАНОИ, 6 октябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг жангчилари 16 сентябрга ўтар кечаси Куангнам вилоятининг шимолий қисмида қўғирчоқ қўшинларнинг бўлинмаларига қарши икки операция ўтказдилар. Озодлик армиясининг жангчилари муваффақиятли ҳаракат қилиб, қўғирчоқ қўшинларнинг бир ротасини тамомила қириб ташладилар ва бошқа ротага оғир талафот етказдилар.

Озодлик армиясининг бўлинмалари ўша кечасиёқ вилоятнинг ана шу қисмида жойлашган 51-қўғирчоқ полкнинг 1-батальони штабини ўққа тутдилар.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 13 сентябрда Куангнам вилоятининг Биенбан районида таянч пунктига ҳужум қилдилар. Ана шу ҳужум натижасида душманнинг солдат ва офицерларидан 55 киши, шу жумладан, Америка ҳарбий хизматчиларидан 25 киши ярадор қилинди ва ўлдирилди. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари ўша куни вилоятнинг шу районида жойлашган ҳарбий таълим пунктини ўққа тутдилар.

Чет эл консулхоналари ёпиб қўйилади

БРАЗЗАВИЛЬ, 6 октябрь. (ТАСС). Конго Республикасида Киншасадан ташқарида жойлашган 32 чет эл консулхонаси яқин вақтлар ичида ёпиб қўйилади. Мобуту ҳукумати парламент мамлакатда «қўпорувчилик фаолияти»га чек қўйишни тавсия қилганлиги муносабати билан ана шундай қарор қабул қилди.

Конго ҳукуматининг қарори биринчи навбатда Бельгияга тааллуқлидир. Конгода Бельгиянинг 4 консулхонаси бор. Бу консулхоналар Лубумбаши, Букаву, Лулуабурге ва Матадидадир.

Конго Республикасининг вилоят шаҳарларида Қўшма Штатлар, Германия Федератив Республикаси, Голландия ва Швециянинг учтадан, Италия, Люксембург, Кипр ва Даниянинг иккитадан консулхоналари бор.

НИГЕРИЯДАГИ АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК, 6 октябрь. (ТАСС). Мамлакат шарқидаги ибо қабиласидан бўлган ва Нигериянинг шимолий областида яшаётган ҳамда шимолдаги хауса қабиласидан бўлиб, мамлакатнинг шарқий областида яшаётган кишилар ўз қабилалари яшаётган районларга қайтиб келмоқдалар, деб хабар беради ЮПИ агентлигининг мухбири Лагосдан. Мамлакатнинг шимолида ўтган ҳафтада қабилалар орасида бўлиб ўтган тўқнашувлар Нигерия аҳолисининг ялпи кўчиб кетишига сабаб бўлди. Шу тўқнашувлар натижасида тахминан минг киши ҳалок бўлди.

Расмий доираларнинг айтишларига кўра, деб ёзади мухбир, юз мингдан кўпрок нигерияликлар кўчирилмоқда.

ПАРИЖ, 6 октябрь. (ТАСС). Ғарбий Нигериянинг ҳарбий губернатори полковник Адебайо кеча радио орқали сўзлаб, армия ва полицияни, унинг фикрича, айрим қисмларга ажралиб кетаётган мамлакатга ёрдам кўрсатишга чақирди. Франс Пресс агентлигининг мухбири Нигерия пойтахтидан ана шу ҳақда хабар беради.

Полковник Адебайо айтдики, менинг ҳукуматим йоруба қабиласидан бўлган кишиларни қабул қилиш ва жойлаштиришга тайёргарлик кўрмоқда. Бу кишилар Шарқий Нигерия губернаторининг буйруғига биноан шу область аҳолисидан бўлмаган бошқа қабилалар кишилари билан бирга шарқий областдан чиқиб кетишлари лозим.

ИШДАН БУШАТИЛИШ ХАВФИ

ПАРИЖ, 6 октябрь. (ТАСС) ЮФИ агентлиги хабар беради: Испаниянинг «Давлат темир йўл шохобчаси» деган ташкилоти маъмурий корхоналарни модернизация қилиш баҳонаси билан 99 ремонт устахонаси ва 129 депони ёпиб қўймоқчи. 11 мингдан ортиқ ишчи ишдан бўшатилиш хавфи остида қолди.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Халқ қўшиқлари, 9.30 — Рақс ритмлари, 9.45 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (тож.), 10.10 — Концерт, 10.30 — Опералардан парчалар, 10.55 — Медицина темасида (суҳбат), 11.10 — Радиопочта, 11.25 — Чолғу куйлари, 12.15 — Спорт (рус.), 12.30 — Шарқ куйлари, 13.30 — Пианист Т. Гольдфарб, 16.15 — Музикали соат (ёшлар учун), 17.20 — Уйғур куйлари, 18.10 — Концерт, 18.30 — Балетлардан рақслар, 19.20 — Озарбайжон куйлари, 20.00 — «Октябрь» радиостанцияси, 20.30 — Концерт, 21.20 — «Карвон келди» (адабий-музикали композиция) 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Эстрада концерти, 23.10 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Қувноқ минутлар** (болалар учун), 17.35 — **Телевизион янгиликлар,** 17.50 — **Яширин фронт** (телефильмнинг 3-серияси), 18.20 — **Студентлар учун** («Ёшлик» студияси), 19.15 — **Ота-оналар университети.**

19.55 — **Эртаги кун программаси.** 20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Африка эртаги** (кинофильм), 17.25 — **Мосфильмда** (илмий-оммабоп фильм), 17.55 — **Тошкент янгиликлари,** 18.05 — **А. Островский қўшиқлари,** 18.40 — **Уч баҳо** (кинокомедия).

Ўзбек тилида: 20.00 — **Адабий викторина** (мактаб ўқувчилари учун), 20.30 — **Иван Ползунов** (ҳужжатли фильм), 20.50 — **Халқ контроли амалда,** 21.05 — **Тошкент янгиликлари,** 21.10 — **Концерт,** 21.40 — **Ажойиб киши** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/X ва 9/X да **Қирол Лир.**

1966 йил 18 октябрь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, Фанлар академияси президиумининг катта конференц-зал фойеси)

С. И. Илёсов — тарих фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: «XIX аср охири — XX аср бошларида Қирғизистонда ер муносабатлари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ:

Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги

«ГЛАВЗАГОТСКОТООТКОРМ»га

ревизор-старший бухгалтерлар, ревизор-бухгалтерлар, қурувчи-старший инженер, қурувчи-инженер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Шота Руставели кўчаси, 22 уй, кадрлар бўлими.

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛГИ

3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИ

2-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1966 йил 30 сентябрда Тбилиси шаҳрида бўлиб ўтди.

Заёмнинг ҳамма йигирма разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)
100450	1—50	40	128871	1—50	100	165798	06*)	500
100558	30*)	5.000	129525	06*)	1.000	166020	44*)	500
101014	30*)	500	129627	50*)	500	166077	12*)	500
101299	11*)	1.000	130552	1—50	100	167259	16*)	500
101408	17*)	1.000	130664	1—50	100	168155	13*)	1.000
101957	1—50	40	131000	05*)	500	168581	30*)	500
102319	46*)	1.000	131215	21*)	500	169622	30*)	500
102497	1—50	40	131975	48*)	500	169839	1—50	100
102642	1—50	40	132069	16*)	500	170206	33*)	500
102985	1—50	40	133282	09*)	1.000	171123	19*)	500
103308	25*)	500	133328	45*)	500	171968	1—50	40
104511	23*)	500	133971	1—50	40	172645	16*)	500
104972	1—50	40	134627	35*)	500	172829	37*)	500
105707	19*)	500	136473	18*)	500	172834	32*)	500
105771	1—50	40	137390	07*)	2.500	173284	46*)	500
107261	50*)	1.000	137696	31*)	1.000	173522	1—50	40
107269	45*)	500	138998	1—50	40	173779	10*)	500
108175	06*)	500	140614	1—50	100	173878	1—50	40
108555	49*)	500	140742	1—50	40	175668	44*)	2.500
109079	1—50	40	140927	1—50	100	175855	14*)	500
109654	12*)	1.000	141552	49*)	2.500	176640	08*)	500
110090	03*)	500	142906	17*)	500	177118	23*)	500
110782	1—50	40	143186	37*)	500	177645	1—50	40
110909	1—50	40	143515	08*)	1.000	178011	1—50	100
111235	29*)	500	145601	46*)	500	178085	22*)	500
111595	42*)	1.000	147434	29*)	500	178115	10*)	500
111917	1—50	100	147640	48*)	500	178450	32*)	500
112089	09*)	500	148838	1—50	100	179791	35*)	500
113041	08*)	500	149187	42*)	500	180936	1—50	100
113338	29*)	500	149363	28*)	1.000	181331	07*)	500
113527	21*)	1.000	152349	30*)	5.000	182790	1—50	40
113922	29*)	500	152637	1—50	40	183301	12*)	500
113929	1—50	40	153216	46*)	500	184029	09*)	500
113997	26*)	500	153486	50*)	500	184729	34*)	500
114074	1—50	100	153789	25*)	500	185002	20*)	500
115168	37*)	500	154762	1—50	100	185096	22*)	500
115382	35*)	500	154941	26*)	500	185256	45*)	500
115617	14*)	500	155029	16*)	500	185310	1—50	100
115778	1—50	100	155313	46*)	500	185406	1—50	40
116170	43*)	500	155832	21*)	1.000	185749	50*)	500
116374	26*)	500	156145	20*)	500	186134	49*)	500
116940	44*)	500	156859	13*)	500	186227	1—50	100
118154	34*)	500	157224	1—50	40	186592	30*)	500
118632	36*)	500	157657	1—50	40	186985	1—50	40
119119	26*)	1.000	157939	43*)	500	187087	39*)	500
120590	46*)	500	158223	27*)	500	187159	37*)	500
120992	14*)	500	158803	42*)	500	187253	1—50	40
121142	47*)	500	159059	18*)	500	188086	1—50	40
121716	38*)	500	159107	34*)	500	189992	1—50	40
122266	49*)	500	159324	33*)	500	191530	17*)	500
122490	21*)	500	159375	17*)	500	191576	25*)	1.000
122605	1—50	40	161096	48*)	1.000	192861	27*)	1.000
123240	1—50	40	161215	01*)	500	194030	1—50	40
123728	09*)	500	161415	03*)	500	194070	20*)	2.500
124695	1—50	40	161426	1—50	40	194143	06*)	500
126409	21*)	1.000	162129	29*)	500	194405	23*)	500
127018	35*)	500	162606	12*)	500	194851	08*)	500
127190	14*)	500	162838	1—50	40	195780	1—50	40
128207	17*)	500	163409	41*)	500	196345	40*)	500
128272	30*)	2.500	163715	24*)	500	196659	12*)	1.000
128311	1—50	40	164654	47*)	500	197321	04*)	500
128733	1—50	40	164963	1—50	40	197496	20*)	500
			165161	21*)	500	198060	02*)	500

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига ютган облигациянинг ўз қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Омонат кассалари ютуқларни газетанинг янаги сони келгандан кейин жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказувчи комиссиянинг раиси — Тбилиси шаҳар меҳнаткашлар депутатлари Первомайский район Совети ижроия комитетининг раиси Н. А. ГУНЦАДЗЕ.

Комиссиянинг масъул секретари Л. П. ЕСИНА.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ИНСТИТУТИ

1966 йил учун

АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

Қатнаб ўқийдиган аспирантурада: юқори молекуляр бирикмалар химияси, машинашунослик ва машина деталлари, толали материалларнинг химиявий технологияси, халқ хўжалиги (тўқимачилик саноати) экономикаси, ташкил қилиш ва планлаштириш ихтисосларига.

Қатнаб ўқийдиган ва сиртқи аспирантурада толалар технологияси, тўқимачилик хомашёси (пахта)ни дастлабки ишлаш, тўқимачилик материаллари (пахта, ипак йигириш)нинг механик технологияси, тўқимачилик материалшунослиги ихтисосларига.

Аризалар 15 октябргача қабул қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳар, 2-Виборг кўчаси, 5-уй.

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32038, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ 230. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 13970.